

คณะศรัทธาเจ้า

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

พุทธธรรมะก่อนนะ

ถาม : ๑. การปรามจิต เป็นตัวจริงใจหรือไม่ จิตที่สั่งให้เขาทำสิ่งต่างๆ เป็นตัวปลอมหรือเปล่า?

หลวงพ่ : ตัวจิตนะ ตัวจิตเป็นจริงหมด ทีนี้ว่าจิตตัวไหนเป็นตัวจริงตัวปลอม ใจตัวปลอมตัวจิตเป็นตัวพลังงาน พลังงานต้องมีหมด ถ้าไม่มีพลังงานมันแสดงออกอะไรไม่ได้เลย ทีนี้พลังงานนั้นมันจะเป็นพลังงานปฐม พลังงานเป็นสากล

แต่เวลาคิดเห็นใหม่ คิดดีคิดชั่ว ถ้าคิด คิดในทางที่ผิดเห็นใหม่ ตัวปลอม ตัวปลอมคืออวิชชามันบวกรเข้ามาไง อย่างเช่นว่า โลกียปัญญา เราจะใช้คำว่าโลกียปัญญา หมายถึงว่าปัญญาความคิด เรามีอวิชชาคือมีตัวตนของเรา มีความเห็นบวกร อย่างนี้เป็นตัวปลอมเพราะมันมีอวิชชา มีความเห็นมีกิเลสค้นหาความทะยานอยากมันร่วมมาคั่วย

ความคิดเรามันเป็นธรรมชาติ แล้วมันมีกิเลสร่วมมามาเห็นใหม่ ก็เลยเป็นว่าสิ่งที่เป็นโลกียะ โลกียะมันเกิดมาจากภพ เกิดมาจากกิเลส เกิดมาจากเรา คือกิเลสใช้ปัญญาอย่างนี้

การปราม การปราม การเฝ้า เมื่อวานนี้พระก็มาถามอยู่ พระก็มาถามอยู่เขาทำอย่างนั้นๆ เขามาถามพวกหมอจุฬาฯ นั้นนะ ว่าเขาไม่เห็นชั้น ๕ แล้วเวลาเขาคิดเขาบอกว่าทำไมเขาไม่เห็นชั้น ๕ ละ อย่างเช่นเขายกตัวอย่างนะ ว่าเช่นเขาเดินไปตลาด เดินไปร้านค้า เห็นขนมแล้วมันอยากกิน

พออยากกินขนม เขาก็ใช้ปัญญาเขาคิดใจ ปัญญาเขาโล้วว่าทำไมต้องกินขนมในเมื่อกินข้าวมาแล้ว ทำไมต้องกินขนมอีก อย่างนี้เขาจะเห็นชั้น ๕ ไหม เรบอกไม่มีทาง เพราะว่าความคิดใจ ความคิดสำเร็จรูปแล้วนี้ไม่ใช่ชั้น ๕ แล้วให้ทำอะไรละ เรบอกอย่างนี้ เรากีสอนอย่างนี้ บอโกโทษนะ ให้ปราม ให้ปรามคือให้ด่ามัน

ถ้าโลกใช้คำว่าด่ามัน แต่ถ้าเป็นธรรมชาติไม่ใช่ มันเป็นแบบว่าการหาความบกพร่องของใจของเรา อย่างเช่นเวลาเราคิด เราคิดสิ่งที่ไม่ดี เราจะถามตัวเองว่าเอ็งคิดทำไม เอ็งเคยคิด เอ็งเคยมีความทุกข์อย่างนี้คือหาเหตุผล หาเหตุผล หาเหตุผลยับยั้งมัน การปราม “การปรามคือการยับยั้ง”

“เขามาถามว่าทำไมเขาถึงไม่เห็นชั้น ๕ เขาจูดอยู่ทำไมไม่เห็นชั้น ๕ ละ”

“บอกเป็นไปไม่ได้ เอ็งจะเห็นชั้น ๕ เป็นไปไม่ได้เลย”

อย่างเช่นอยากกินขนม อยากกินอาหาร ทั้งๆ ที่เรากินข้าวกินอิมท้องแล้วมันก็ยังอยากอีก แล้วอยากอีกความอยากคือมันสำเร็จรูปมันคิดสำเร็จรูปแล้วใจ คือมันคิดมันเป็นอารมณ์ความรู้สึกแล้ว เป็นความคิดแล้ว

ทีนี้คำว่าปรามคือยับยั้งมัน ยับยั้งมันใจใหม่ เช่นที่หลวงตาท่านสอนบ่อย

“อย่าให้มีหนึ่ง”

มันอยากจะทำ ความชั่ว ไม่ไป มันอยากจะทำใจมัน ไม่ไป คือเราไม่ไปเราขึ้นมัน ไอ้การขึ้นมัน! ขึ้นมัน! ขึ้นมัน! จนเรากำลังพอที่จะยับยั้งมันได้ การปรามคือการยับยั้งมัน อย่างนี้มันจะเห็นชั้น ๕ ได้อย่างไร มันยังไม่เห็นหรือเพราะเรแค่จะทำ ความพื้นฐานของใจให้มันสงบเข้ามา

เรถึงเปรียบเทียบ เปรียบเทียบถึงส้ม เปลือกส้ม โดยส้มกับเปลือกส้ม ส้มกับเปลือกส้มมันจะเป็นอริยสัจไปไม่ได้หรือ มันเป็นวัตถุ มันเป็นวัตถุนะมันเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต ส้มที่เราเค็ดมาแล้วไม่มีชีวิตหรือ แต่เรเปรียบเทียบให้เห็นว่าเปลือกส้มกับส้มมันคนละส่วนกัน แต่มันอยู่ด้วยกัน เพราะเปลือกส้มมันหุ้มเนื้อส้มไว้ทั้งหมด ความคิด! ความคิดมันหุ้มจิตไว้ทั้งหมด

ทีนี้เรากำหนด เรากำหนด เราปรัมมัน เราขยับขยับมัน เห็นไหม รูป รส กลิ่น เสียง เป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร รูป รส กลิ่น เสียง มันเป็นตัวเราให้เราอยาก คิดอยากเป็นอยากทำ อยากมีความต้องการ ทีนี้พอมันไปมันก็เป็นไปตามมารนะ เป็น บ่วงของมารเป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เพราะมันบูชามาร มารก็คิดออกไป ขยับขยับมันๆ ขยับขยับมารๆ ขยับขยับให้มันสงบเข้ามา

พอมันสงบเข้ามาจนมันตั้งมั่น มันเข้าใจ สงบนี้สุขมาก สุขจนเข้าใจว่านี่เป็น นิพพาน แล้วทีนี้พอสุขเข้ามาแล้วนี่มันเป็นเรื่องสัมผัส ความคิดมันหดมันสงบตัวเข้ามา มันเป็นเรื่องสัมผัส ยิ่งเวลามันเสวยออกไป เนื้อสัมผัสกับเปลือกสัมผัสมันสัมผัสกันเห็นไหม เนื้อ สัมผัสมันเข้าใจถึงเปลือกสัมผัส

เนื้อสัมผัสคือตัวจิตมันรู้ถึงความคิด มันเห็นความคิดเราเองไง ความคิดเป็นเปลือก แต่ถ้าเป็นสามัญสำนึกนี่มันเป็นความคิดมา เป็นความคิดโดยธรรมชาติของมันแล้วมัน บอกแล้วทำไมมันไม่เห็นชั้น ๕ ไม่เห็นหรรอก เพราะอะไรรู้ไหม เพราะชั้น ๕ เป็นเรากิเลสเป็นเรา ทุกอย่างเป็นเรา คือเราคิดใจ เราคิด เรารู้ เราสุข เราดี เราชั่ว เป็นเราไปหมดเลย เป็นเนื้อเดียวกัน

คือสัมผัสทั้งลูก หยิบเปลือกสัมผัสก็คือเราใช้ไหม พอมันเป็นเราหมด เราจะเห็นไหม เพราะมันเป็นเรา มันเป็นอันเดียวกันแล้ว แต่พอจิตสงบเข้ามา มันเป็นเรื่องสัมผัส พอเนื้อสัมผัส จินมา ถ้ามันออกรับรู้ เขาเรียกเสวยอารมณ์ จากเนื้อสัมผัสสัมผัสกับเปลือกสัมผัสได้ไง ถ้า มันสัมผัสเปลือกสัมผัสได้พอจิตสงบบ่อยๆ ครั้งเข้า บ่อยๆ ครั้งเข้า

เวลามันจะคิด เอ๊ก! ถ้าจับได้แล้ว พอจับได้บีบ พอจับอาการของใจ ใจจับอาการของใจ เนื้อสัมผัสสัมผัสเปลือกสัมผัส พอสัมผัสเปลือกสัมผัสบีบ มันยังไม่เห็น มันยังไม่เข้าใจว่าเป็นชั้น ๕ นะ มันเป็นรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ เหมือนเชือกทั้งเส้น เชือกทั้งเส้น แต่มันควั่นไว้ด้วยเชือกเล็กๆ ๕ เส้น มันควั่นให้เป็นเชือก

ถ้ามันแยกออก เกลียวเชือกมันแยกออกไป มันจะเห็นว่าในเชือกนะมันควั่นกัน ๕ เส้น คือรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ พอจับตัวเชือกได้แล้วคือจับความรู้สึก จับอาการของใจได้แล้ว เราต้องใช้ปัญญาแยกแยะ แยกแยะไปเรื่อย แยก แยกๆ

อารมณ์ความรู้สึกเป็นรูปนี้มันมีอะไร มันมีความพอใจใช่ไหม มันมีความสุข ความทุกข์ ความสุขความทุกข์ นั่นคือเวทนา แล้วความคิดมันเกิดขึ้นมาได้ยังไง ความคิดมันเอาอารมณ์มาจากไหน ถ้าเราไม่รู้จักอะไรเขาบอกเรา เราจะไม่รู้จักอะไรเลย

ถ้าเขาบอกเรา สิ่งที่เรามีสัญญาเรามีข้อมูลอยู่แล้วเราจะรู้เลย เปรี๊ยะ หวาน มัน เค็ม สีแดง สีต่างๆ เราจะรู้ นั่นคือสัญญาข้อมูล อ้อ ความคิดเกิดจากสัญญา ความคิดเกิดจากข้อมูลของเรา พอมันมีสัญญาปรุงขึ้นมาปั๊บมันก็จะมีส่วนปรุงต่อ มีสัญญารับรู้ปั๊บ ส่วนปรุงก็จะปรุง

สังขารคือว่า สีเขียว สีแดง สีดำใช้ประโยชน์อะไร สีเขียวใช้ประโยชน์อะไร รส หวานหวานอย่างไร หวานมากหวานน้อย สัญญาที่ปรุง พอสัญญาปรุงปั๊บ มันจะเป็นอารมณ์ไม่ได้ถ้าไม่มีวิญญูณรับรู้ มีวิญญูณรับรู้มันก็เห็นขั้น ๕ ึง มันต้องจิตเห็น อาการของจิตคือเนื้อสัมผัสเปลือกสัมผัสก็คือจิตเสวยอารมณ์ ตัวจิตเสวยอารมณ์เราถึงเห็นไป

การปรามก็เหมือนกัน ถ้าโดยสามัญโดยธรรมชาติ โดยข้อเท็จจริง สามัญสำนึกของจิตมันทำงานอย่างนี้ แต่เพราะเราไม่เคยภาวนา เราไม่เคยภาวนา เราอ่านแต่หนังสือ อ่านแต่ตำรา ตำราก็จะบอกอย่างนั้น นาม รูป นาม รูป นามเป็นอย่างนั้น รูปเป็นอย่างนั้น อาการเป็นอย่างนั้นๆ มันก็ว่ากันไป เป็นทางวิชาการแต่เราไม่เคยรู้เคยเห็น เราจำเป็นต้องไม่ได้ เราจะรู้ไม่ได้หรอก

อย่างวิทยาศาสตร์ นักศึกษาเรียนวิทยาศาสตร์เขาก็เรียนวิทยาศาสตร์ไป แต่ถ้าไม่ได้เข้าห้องแล็บไม่ได้ทดลองก็ไม่ว่า ถ้าได้ทดลองได้รู้ห้องแล็บ ทดลองออกมา ทดลองออกมาแล้วมันเป็นวิทยาศาสตร์ มันเป็นธาตุวัตถุสารที่เราพิสูจน์จากข้างนอก แต่ใจเราต้องพิสูจน์เอง ห้องวิทยาศาสตร์คือตัวจิตแล้วเราเข้าไปทดสอบมัน เราไปเห็นของมัน มันทำของมัน

พอมันจิตเห็นอาการของจิต เขาบอกทำไมผมไม่เห็นขั้น ๕ คำว่าเห็นขั้น ๕ ของเขา เขาคิดโดยวิทยาศาสตร์ โดยโลก โดยธรรมดาการทำงานมีใต้ดินบนดิน เขาคิดแต่เรื่องบนดิน ึง เขาไม่คิดว่ากิเลสมันอยู่ใต้ดิน

ฉะนั้นพอคิดแต่เรื่องบนดินก็คิดแต่เรื่องวิทยาศาสตร์ เรื่องสวรรค์ที่สัมผัสได้ ในเมื่อความสุขก็มี เอาขั้นดีชั่วถูกคิดอยู่นี้ มันเป็นโลกีย์ปัญญา มันเป็นความรู้สึกทางโลก ใจ แก้กิเลสไม่ได้หรอก มันแก้กิเลสไม่ได้ เพราะกิเลสมันอยู่ใต้ดิน บนดินคือความคิดของเรา โลกีย์ปัญญา

แต่ถ้าเราเรื่องของบนดินคนทำงานจะรู้ เราจะมิได้ไต่บนไต่เอา ถ้าเรายึดได้ไต่ เรายึดได้ไต่งานของเราจะสะดวกขึ้นดีขึ้น ทีนี้เราคิดแต่ได้ไต่ เราคิดว่ามันไม่มีไต่ เราเป็นนักปฏิบัตินะ เราเป็นผู้มีศีลธรรมนะ ได้ไต่มันเป็นเรื่องทุจริต เรื่องได้ไต่เราทำไม่ได้มันเป็นทุจริต อันนี้มันเรื่องของโลกเขา

แต่เรื่องของกิเลสมันซ่อนเร้นอยู่ มันอยู่ใต้ไต่แต่เมื่อความคิดเราเป็นบนไต่นะ ความคิดเราเป็นวิทยาศาสตร์ นี่ไปปฏิบัติแล้วไง นี่ขั้น ๕ ก็รู้แล้วไง นาม รูป โอ้ย ปล่อยวางหมด อันนั้นขี้โม้ แต่ถ้าเป็นความจริงมันจะลงได้ไต่ นี่ไงที่หลวงตาจะพูดอยู่ว่า ปัญญามันลงลึก ลึก ลึก มีลึกลงหนาบางต่างๆ กันไป

ความลึกลงหนาบางเราถ้าจะตามมันไปไหม เราถ้าลงไปทะเลลงมันไหม เราถ้าลงไปค้นคว้ามันไหม เพื่อจะเอามันขึ้นมาทำลายเราถ้าทำกันไหม ถ้าพูดถึงเป็นทางโลก ไม่ได้เสียมารยาท ก็มารยาทนั่นหลอกมึง ความจริงมันต้องตามกันไปถึงเต็มทีเลย

ฉะนั้น เวลาถ้าไม่ให้สงบเข้ามาเพราะเขาไม่เคยเห็นตรงนี้ เขาไม่เคยเห็นว่าจิตสงบเป็นอย่างไร เขาถึงไม่เข้าใจเรื่องบนไต่ได้ไต่ เขาถึงไม่เข้าใจเรื่องจิตที่มันซับซ้อนอย่างไร กิเลสมันละเอียดลึกลงซึ่งที่มันซับซ้อนอยู่ในใจ แล้วพอพูดอย่างนี้ไปปั๊บ พระปาพูดด้วยโวหาร ภายใต้วาทนาในเวทนา จิตในจิต พูดเป็นโวหาร

อ้าว ก็มึงไม่เคยเห็นนี้โว้ย มึงลองเห็นสิมันยิ่งกว่านั้นอีก

ทีนี้พอพูดอย่างนั้น ต้องพูดตามอย่างว่าพูดตามตัวบท ตามตัวหนังสือ ตามตัวหนังสือนะพระพุทธเจ้าก็พูดอย่างนั้น มีหยาบมีละเอียดมีลึกลง ซึ่ง พระพุทธเจ้าพูดอย่างนั้น แต่ แต่มันตีความกันไม่ออกใจ แล้วจะพูดอย่างนั้นไปมันกลัวตก ตกไปในสมาธิ กลัวตกไปในได้ไต่ กลัวตกไปในแนวลึกแนวดิ่งของจิต ลึกลงจิตนะ

เวลาจิตสงบทำไมมีขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปนาสมาธิ ทำไมสมาธิมันตื่นลึก หนาบางต่างๆ กัน แล้วลงไปแก้กิเลสไปแก้กันอย่างไรร เพราะเขาไม่เคยทำเขาไม่เคยรู้ตรง นี้เขาถึงปฏิเสธตรงนี้ พอปฏิเสธตรงนี้ปั๊บ ถ้าปฏิเสธปั๊บมันก็เหมือนนักวิทยาศาสตร์เรา ต้องทำงานบนโต๊ะกันอย่างเดียว

เราถึงบอกใจว่า เป็นไปไม่ได้ ถ้ามันจะฆ่ากิเลสกันนะ เป็นไปไม่ได้ เป็นสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้เลย ถ้าเป็นไปได้อันภาวนาเป็นมันถึงจะไม่กล้าปฏิเสธสมาธิ เพราะเขา ปฏิเสธสมาธิไป เขาปฏิเสธถึงความลึกของจิต ที่มันก็ทำอยู่ผิวเผินทำอยู่บนอารมณ์ ความรู้สึกนะ อารมณ์ผิวเผินนะ เราก็คิดกันอยู่อย่างนี้ เราก็แก้กันอยู่อย่างนี้แก้กันบน ความผิวเผิน

เหมือนเป็นโรคเป็นภัยอยู่ในร่างกายไปรักษาคนที่ผิวหนัง แล้วจะหายได้อย่างไร มันเป็นไปไม่ได้เลย พูดถึงว่าถ้าจะบอกว่า เพราะคำว่าถ้าเราปรามตัวไหนเป็นจิตแท้จิตปลอม เราจะบอกว่ามันจริงทั้งหมด จะบอกว่าเราจะไปแยกว่าจิตแท้หรือจิตปลอมเราจะ ไปเสียเวลา มันคือสู่มันไปซึ่งๆ หน้านี้แหละ จากปลอมมันจะเป็นจริงขึ้นมา ความคิดตัว จิตตัวเรานี้แหละ ตัวจริงตัวปลอมก็ตัวเดียวกัน

แต่ถ้ามันปลอมแล้วมันปลอมเพราะมันมีวิชา มันจริงเพราะมันมีวิชา แล้วถึง ที่สุดแล้ว เราทำเข้าไปเรื่อยๆ มันจะเข้าไปขยับหมั่นเพียรเข้าไปเรื่อยๆ ถึงที่สุด ถึงที่สุด มันต้องเป็นของมัน เหมือนเชือก เราจับเส้นเชือกได้เราสาวไป มันต้องถึงปลายเชือก เต็ดขาด ในเมื่อเส้นเชือกเราจับได้เราสาวไปเรื่อย สาวไปเรื่อยๆ จับความรู้สึกได้แล้ว พิจารณาไปเรื่อยๆ ต่อสู่มันไปเรื่อยๆ มันจะละเอียดของมันไปเรื่อยๆ เราต่อสู้กับมันเข้าไป เข้าไป ถึงที่สุดแล้วมันต้องไปถึงตัวของมัน

ทีนี้ถ้าเราไปคิดแบบนี้ คิดแบบว่าอันไหนจริงอันไหนปลอมเราก็คิดว่าเชือกมีสอง เส้นไง เส้นไหนจริงแล้วเส้นไหนปลอม แต่ความจริงเชือกมีสองเส้นไหม คนมีจิตสอง ดวงไหม คนมีจิตซ้อนจิตไหม แต่มีหยาบละเอียด มี แต่คนมีจิตจิตเดียว เพราะฉะนั้นจับ ตัวจริงมัน มันจริง มันตัวจิตความรู้สึกเป็นตัวจริง

แต่ความปลอม มันปลอม คำว่าปลอมนะ อย่างเช่นเราต่อสู้กับกิเลส ถ้าเรามีสมาธิ ดีเราใช้ปัญญาดีมันจะปล่อยวาง มันจะคิดแล้วมันจะปล่อยๆ ไป นี่สมาธิดี เห็นไหม อันนี้

เราว่าเป็นตัวจริง อันนี้คือตัวธรรมะ แต่ถ้าเราเพลินเราอยากได้ เราทำบ่อยครั้งเข้า ทำจากตัวจริงนี้แหละทำไปบ่อยๆ ครั้งเข้า พอสมาธิมันอ่อนลงนะคิดไม่ออกแล้ว

มันคิดไปแล้วมันจะไปไม่ได้แล้ว อ้าว เมื่อกี้จริงอยู่ทำไมมันมาปลอมตอนท้ายล่ะ มันอันเดียวกันเห็นไหม แต่เพราะสมาธิกำลังมันเริ่มเข้มแข็งกระทำแต่งงานที่ดี พอกำลังอ่อนตัวลงกำลังมันน้อยลงการทำงานมันก็ขลุ่ยแล้วจริงๆ อยู่ที่นี่มันก็เป็นปลอมได้

ไอ้ปลอมๆ นี่นะทำด้วยความไม่เข้าใจมันปลอม แต่ด้วยความตั้งใจทำสิ่งที่เราต้องตั้งใจเรามีความเพียรดี ทำไปเรื่อย ไอ้ความปลอม เออ กำลังมันเกิดขึ้น มันทำไปจากปลอมนะไปไหนไม่ได้เลย อันนี้ โอ๊ย คิดอะไรก็ไม่ออกเลย แต่เพราะมีความขยันหมั่นเพียรทำๆ ไปของปลอมนี้แหละ ทำไปเรื่อยๆ นะ อ้าวทำไมมันดีขึ้นมาล่ะ หาทำไมมันดีขึ้นมา มันก็จริงได้

จะบอกว่าจริงหรือปลอม คำว่าจริงหรือปลอมถ้าเราไปแยกแยะเลยมันจะหลอกเราอีกทีหนึ่ง จริงหรือปลอมมันอยู่ที่สติ ถ้าสติดีสมาธิมันมีก็เลยอยู่มันก็จะต่อต้าน แล้วพอถึงที่สุดถ้ามันสมาธิขึ้น มันก็จะพัฒนาขึ้น มันอยู่ที่ตรงนี้ ถ้าเราไปแยกจริงแยกปลอมเลย มันเหมือนเป่าลวงเป่าจริง

แล้วเป่าลวงเป่าจริงตอนนี้ไอ้เป่าอย่างนั้นเป่า เป่าตัวนี้มันก็จะมาหลอกเรา แล้วเราก็จะไปหาตรงนั้น จับที่ความรู้สึก หลวงตาจะสอนประจำอยู่กับผู้รู้อยู่กับพุทธโฆไม่มีผิดอยู่กับตัวจิตจับตัวจิตอยู่กับผู้รู้ไว้ตั้งสติไว้แล้วสาวไปเรื่อยๆ ไม่มีผิด สาวตัวนี้เข้าไป สาวตัวนี้เข้าไป แต่ถ้าเราไปข้างนอกเลยตัวไหนจริงตัวไหนปลอม มันจะทำให้เราแบบว่าหลักการเราจะไขว้เขว ให้จริงเข้าไปตลอดต่อผู้เข้าไปตลอด

การภาวนาไปเรื่อยๆ จะเห็นตัวปลอมได้ชัดเจนยิ่งขึ้นใช่หรือไม่ อันนี้ก็ตอบไปแล้ว ตอบที่ว่า จริงหรือปลอมอยู่กับผู้รู้ แล้วสาวแล้วทำไปบ่อยครั้งเข้า มันเหมือนกับเราปอกผลไม้ นั่นนะ ปอกเปลือกมันออกไป มันถึงตัวจริง ก็อย่างที่ว่าส้ม เปลือกส้ม ถึงที่สุดแล้วมันจะเห็น เห็นว่าความคิดไม่ใช่เรา เราพูดบ่อยครั้ง ชั้น ๕ ไม่ใช่จิต จิตไม่ใช่ชั้น ๕ ความคิดไม่ใช่เรา เราไม่ใช่ความคิด แต่มันก็มีอยู่กับเรานี้แหละ จับไปเรื่อยๆ ขยันเข้าไปเรื่อยๆ

เรื่องอดอาหาร เคนจนกรรม ถึงแล้วอดอาหาร ไซ้ แล้วคิดอย่างนี้ถูก คิดถึงมรณานุสติ คิดถึงตาย คิดถึงตายเลย คิดไปเรื่อยๆ แล้วมันไ้เรื่องแสบท้องไ้เรื่องที่ว่ามีอาการมันเรื่องธรรมดา ทีนี้พอเรื่องอย่างนี้ขึ้นปั๊บ พอเรื่องหิวเราใช้ปัญญาใคร่ครวญมัน หิวใครเป็นคนหิว มันจะเป็นประโยชน์มากนะเราเคยทำอยู่

หิวมากพิจารณาไปเรื่อยๆ มันปล่อยหมด วางหมดเลย พอปล่อยหมด หิวไปไหน หิวนี้พอจิตมันหดตัวเข้ามา วางหมดเลยนะ มันว่างขณะที่เรามีสติมีปัญญาแต่พอมันแผ่ชานออกมานะก็หิวอย่างเก่า แต่มันเป็นอุบาย มันเป็นอุบาย หิวอย่างเก่าเพราะคำว่ามันธรรมดาตินะ เราอดอาหารพอในกระเพาะเราไม่มีอาหารมันเรื่องธรรมดาเลย ทีมันจะต้องหิว

ทีนี้พอกำว่าหิว หิวโดยเป็นธรรมดาตินะ แต่ถ้าเรากินอาหารเข้าไปมันก็อิม หลวงตาพูดอย่างนี้ เรื่องของร่างกายนะ พอฉันข้าวเข้าไปมันพึ้นเร็วไง เหมือนม้าแข่งท่านว่าอย่างนั้นเลยนะ แต่หัวใจนี้มันจะพึ้นยาก ฉะนั้นการอดอาหารของเรา การผ่อน ผ่อนเพื่อถัวใจ ร่างกายมันจะทุกข์บ้าง เราจะต้องทนเอา

อันนี้การอดอาหารถัวร่างกายมันหิว มันหิวนี้มันเป็นเรื่องธรรมดา เป็นเรื่องธรรมดาของมัน แต่พอจิต จิตนี้ถ้ามันพัฒนาของมัน มันใคร่ครวญของมันเวลามันปล่อยขึ้นมาทำไมมันว่างละ ทำไมความหิวมันหายไปละ ฉะนั้นจะบอกว่าการอดอาหารมันเป็นอุบายเพื่อให้ร่างกายเบา ให้เราได้มีโอกาสได้พิจารณา

แต่การอดอาหารมันไม่ใช่อริยสังขไมใช่มรรคผลเลย แต่มันเป็นอุบาย เป็นเหมือนสิ่งแวดล้อมที่ดี ทำจิตใจให้มันคง ทำจิตใจให้ต่อสู้ ฉะนั้นการอดอาหารจะเอามาเป็นตัวผลไม่ได้ แต่การอดอาหารเราตั้งใจอดอาหารเพื่อ เพื่อจะให้เราปลอดโปร่ง เพื่อจะให้เรามีโอกาสได้ภาวนา

แล้วถ้าอดไปบ่อยๆ ครั้งเข้ามันจะเทียบไง ลองอดอาหารสิ ๑๐ วัน แล้วเราไปกินอาหาร ๑๐ วันแล้วเทียบกัน ว่าขณะที่อดอาหาร ๑๐ วัน ภาวนาดีขนาดไหน กินอาหารอยู่ ๑๐ วัน กินอิมสบาย แล้วจิตใจจะดีไหม มาเทียบกัน พอเทียบกันปั๊บมันเห็นประโยชน์อันไหนดีกว่า มันก็จะทำอันนั้น พอทำอันนั้นไปปั๊บ หิวไหม หิว แต่ถ้ามันกินสัก ๑๐ วัน มันไม่ได้อะไรเลย แล้วพอจิตใจถ้ามันที่ถ้อยทอดท้อไปเรื่อยๆ นะ

เราเองพอทอดทิ้งไปเรื่อยๆ จิตใจก็จะเสรีหมองไปเรื่อยๆ เลิกดีกว่า กลับบ้าน
เถอะ สุดท้ายจะลงตรงนั้น แต่ถ้าเราต่อสู้ไปเรื่อยๆ เราต่อสู้ไปเรื่อยๆ นะ มันจะไม่ลงตรง
เลิกดีกว่า แล้วถ้ามันจะทุกข์ ทุกข์ก็คืออริยสัจ ทุกข์ก็เป็นความจริง อ้าว ทุกข์ก็ต้องทุกข์ผู้
กัน แล้วเวลาทุกข์ โธ ย้อนกลับนะ ถ้าผู้หญิงผู้ชาย เวลาคลอออกมาจากท้องพ่อท้องแม่
ทุกข์ใหม่

เราดูเด็กเกิดใหม่สิ แล้วคิดว่าเป็นเราสิ แล้วจะไปเกิดอีกใหม่ ทุกข์อย่างนั้นกับ
ทุกข์อย่างนี้ มันกำลังเกิดแล้ว เอ็งจะต้องไปมุดออกมาอย่างนั้นอีกใหม่ เอ็งต้องเกิดมาเจ็บ
ไข้ได้ป่วยอีกใหม่ แล้วทุกข์อย่างนี้แตกต่างมันไม่เอาหรือ ทุกข์ที่เดินจงกรม ทุกข์ที่หิว
ข้าว ทุกข์ที่มันเจ็บปวดแสบร้อน กับแตกต่างไม่ต้องไปประสบอย่างนั้น อย่างนั้นๆ อีก มึง
เอาใหม่ ถ้ามันคิดอย่างนี้ปั๊บ มันก็พลิกกลับมาให้เราฮึดใจ

แรงฮึดนี้สำคัญมาก ขวัญกำลังใจของกองทัพ กองทัพแพ้ชนะกันอยู่ที่ขวัญ
กำลังใจ การภาวนาถ้าเฉา เสรีหมอง สักแต่ว่าคอตคนะ เดินจงกรมไปก็คอตคอต แต่ถ้าเดิน
จงกรมไปแล้วมันอาจหาญละ มันเอาอะไรมาอาจหาญ ถ้าไม่มีการปลุกเร้าอย่างนี้ เอา
อะไรมาอาจหาญ

อยู่กับครูบาอาจารย์เราพูดบ่อยเวลากับพวกญาติโยม ว่าเราอยู่กับครูบาอาจารย์
เหมือนกับนักมวยนะฟังเชือก เวลามันโดนเขาสอยมา โอ้โฮ หมดท่าแล้ว ฟังเชือกเลย
เดี่ยววุเด็งออกมาใหม่ พอมันไม่มีทางไปมันก็หวังพึ่งครูบาอาจารย์ไง แล้วครูบาอาจารย์
คอยกระตุ้นใจ เดินมานะหงอยๆ ท่านใส่แล้ว “ศพเดินได้” สะดุ้งเลย เดินมาใจไม่สู้ท่าน
เหน็บแล้วนะ

“สะเหวอย่างนั้นนะคนไม่มีสติปัญญาจะภาวนาอย่างไร” ท่านคอยเหน็บ คอย
เหน็บ คอยจีเหมือนกันว่าคอยช็อตไฟฟ้าเรา ป๊ะ ป๊ะ คอยจีให้กระเด็นอยู่ตลอดเวลา มันก็
ฟื้นตัวง่าย นี้อยู่กับครูบาอาจารย์มันดีตรงนี้

แล้วถ้าไม่มีครูบาอาจารย์เราเองพอมันเฉา มันก็เฉานะ พอเฉาก็เลสก็กระที่บเลย
เออ เราไม่มีวาสนาเว้ย อ้าว ทำไมคนอื่นทำได้ก็ทำได้เพราะเขามีบารมีเราไม่มี มันมี
ทางออกตลอดคนะ ถ้ามันมีอย่างนี้ปั๊บเราจะสู้กับมันไปเรื่อยๆ ถ้ามันเกิดเห็นรัศมีเห็น
อะไรอย่างนี้

การเห็นรัศมี เห็นจิตที่มันเป็นนั่นนะ นั่นนะตัวปลอม นี่ถามว่าเป็นตัวจริงใช่ไหม
นั่นนะตัวปลอม อาการของจิตทั้งหมด จิตจริงๆ คือความรู้สึกสิ่งที่เห็นคือนิมิต แล้วสิ่งที่
เห็นสิ่งใด เราเห็นแล้วไม่ใช่ไม่มีนะ อ้าว มองไปในอากาศสิ มองไปไม่เห็นต้นไม้หรือ
คู่อ้อมเมฆ อ้อมเมฆก็เห็น อ้อมเมฆ เห็นไหม มองพระอาทิตย์เห็นไหม ก็เห็นอย่างนั้นนะ

ที่นี้พอจิตมันดิ้นขึ้นมามันเห็นเป็นดวงเป็นอะไร มันก็เหมือนเราเห็นนี้แหละ มัน
เป็นนิมิต มันเป็นสิ่งที่เราลืมตา ก็เห็น พอจิตสงบ จิตมันมีอาการมันก็เห็น เห็นแล้วก็
ปล่อยวางไว้ “ไม่ใช่ตัวจริง” ตัวจริงคือตัวจิต จิตเดิมเท่านั้นส่องใส จิตเดิมเท่านั้นมองไป
ด้วยอุปภิเลส จิตส่องใส ตัวส่องใสมันจะย้อนเข้ามา

หลวงตาท่านเคยพูด หลวงตานะท่านพูดเป็นธรรมะตลอด ท่านจะไม่พูดเรื่องสิ่ง
อย่างนี้เลย แล้วท่านเคยพูดเวลาคนไปถามปัญหา ถ้าถึงค้นหาทั้งหมด สัมผัสมันจะออก
เลย ท่านบอกท่านเคยจิตท่านมีแสงเหมือนกับตะไล มันมีแสงออกตลอดมีแสงนี้พุ่งออก
จากจิตเลยนะ

แล้วท่านบอกท่านตามไป มันก็พุ่งไปเรื่อย ก็ตามไปเรื่อย พุ่งไปเรื่อย ความสว่างนี้
มันจะสว่างออกสว่างไปเรื่อย ท่านก็ตามไปเรื่อย ท่านบอกว่าตามไปขนาดไหนก็ไม่จบ
ไม่จบหรือ พอไม่จบปั๊บท่านเลยทิ้งเลย ไม่เอากลับมาที่ผู้รู้ก็จบ ครูบาอาจารย์ท่านเคย
ลองทั้งนั้น

นี่ก็เหมือนกันรัศมีที่ออกไป รัศมีที่ออกไป มันบางทีนะคนเราภาวนา พอมันสงบ
จิตมันสงบ มันจะมีบางที่มันสงบลงเฉยๆ บางที่มันจะเห็นเป็นดวง บางที่มันจะเห็นเป็น
แสงสว่าง ไอ้ตรงนี้มันวัดกันที่บารมี ที่การสร้างสมมา

อย่างเช่น เช่นถ้าเราทำความสงบของใจใช่ไหม เราเข้าสมาบัติถ้าแสงมันตกใจ คำ
ว่าแสงมันตกเห็นไหม หุทิพย์ตาทิพย์ สายตาของเรามองได้สุดสายตาของเรา สายตา
เปรียบเหมือนแสงสว่าง แสงสว่างถ้าตกถึงไหน ความรับรู้ถึงตรงนั้นแหละ เวลาจิตที่มัน
ที่อกัญญาที่ว่ารับรู้เสียง รับรู้ความรู้สึก มันไปจากแสงนี้แหละ แสงที่มันตกถึงที่ไหน

บางคนเห็นไหมคูสิบางคนระลึกชาติได้ ๕ ชาติ ๑๐ ชาติ ๑๐๐ ชาติ แสงคนตกได้
กว้างได้แคบ การรับรู้ของทีศมันจะได้มากได้น้อย บางทีนั่งอย่างนี้เทวดาคูยกันได้ยินเลย

ละ เทวดาพูดอะไรกัน รับรู้ได้หมดเลย เวลาหุมนตกไปถึง พูดถึงรัศมีไง ว่ารัศมีที่มันเห็น พอจิตสงบแล้วเห็นรัศมีอะไรต่างๆ เห็นก็รับรู้แล้วกลับมาที่ตั้งใจ ทิ้งผู้รู้ไม่ได้เลย

“เพราะตามรัศมีไป จะไม่เห็นกิเลส ตามสิ่งใดไปจะไม่เห็นอวิชชา อวิชชามันอยู่ที่นี้ ตามออกไปคือมันหลอกให้ออกไปข้างนอก”

ขโมยเข้าบ้านแล้วไปบอกเจ้าของบ้านบอกขโมยอยู่ข้างนอก เจ้าของบ้านก็เชื่อตามไปจะไปจับขโมยอยู่ข้างนอก ทั้งๆ ที่ขโมยมันเข้ามาอยู่ในบ้านเรา ขโมยอยู่ในบ้านเรา เราต้องเข้าไปค้นในบ้านเรา เราจะจับขโมยได้ นี่ขโมยมันฉลาด มันบอกนู่นๆ เจ้าของบ้านนะ ถ้าแก่ๆ ขโมยมันอยู่นู่นอยู่ข้างนอกที่รื้อนู่น ออกไปข้างนอกนะมันขนเกลี้ยงในบ้าน มันขนเกลี้ยงเลย

รัศมีที่ส่งออกไป แสงสว่างที่ส่งออกไป นี่ไง ออกส่งออกไป ส่งออกไปไม่ใช่ ต้องทวนกระแสดับ ขโมยอยู่ในนี้ ขโมยอยู่ที่ใจ อวิชชาอยู่ที่ใจ ต้องกลับมาที่ใจอย่างเดียว แล้วมันอยู่ที่ใจ ใจ กาย เวทนา จิต ธรรม จิตเห็นใหม่ ถ้าสติปัญญา ๔ ถ้าจิตมันสงบแล้ว เอาขโมยขึ้นมาได้สวน เอาขโมยขึ้นมาจัดการ ถ้าเอาขโมยขึ้นมาจัดการ มันจะเห็นขโมย

นี่สิ่งที่เห็นออกไป เราเห็น แล้วถ้ามันเห็นสิ่งต่างๆ ปล่อยหมด ให้มันสงบเข้ามาก่อนให้มีกำลังเข้ามา

“ตอนนี้สำคัญที่สุดคือ คือต้องมีกำลัง คนจะทำสิ่งใดต้องมีทุน ต้องมีกำลัง”

“ศีล สมาธิ ปัญญา” สมาธิทิ้งไม่ได้ สมาธิเป็นตัวที่สำคัญมาก เพราะตัวสมาธิตัวจิตตั้งมั่น ตัวเดียวเท่านั้นเอง ที่จะทำให้เราเป็นคนหรือเป็นสัตว์ เปรียบอย่างนี้เลยนะ เป็นคนคนมันทำความดี สัตว์มันทำโดยสัญชาตญาณ ถ้าไม่มีสมาธิเราคิดกันโดยสัญชาตญาณไง

สัตว์โลกสัตว์ผู้ซ่อง เหมือนสัตว์ตัวหนึ่ง โดยสามัญสำนึกใช้ไหม ความคิดทั้งหมด นักวิชาการทั้งหมด เกิดจากอะไร เกิดจากสัญญาที่จำมาอยู่ในหัวใจอยู่ในสมอง แล้วใช้สามัญสำนึกใคร่ครวญออกไป ตรวจสอบทบทวน จริงไหม สัตว์ตัวหนึ่ง

ถ้าไม่มีสมาธิสัตว์เหมือนสามัญสำนึกโดยสัตว์ แต่ถ้ามีสมาธินี้ สมาธิถ้าไม่มีสติ ไม่มีความรู้ จะมีสมาธิได้อย่างไร พอเป็นสมาธิ

“สมาธิถ้าคนไม่เข้าใจเรื่องสมาธิ ก็คิดว่าสมาธิเป็นนิพพาน”

มันอันตรายตรงนี้ อันตรายเพราะพวกเราอ่อนแอ จิตใจพวกเรอ่อนแอ ไม่เข้าใจว่าสมาธิกับมรรคผลมันต่างกันอย่างไร ก็คิดว่าไอ้ที่ว่างๆ เป็นสมาธิคือมรรคผลนิพพาน คิดกันหมดเลย ทีนี้ถ้ามันไม่คิดมันไม่คิดเพราะอะไร ไม่คิดเพราะเราเป็นสมาธิแล้ว แล้วถ้าไม่รักษาไว้มันก็เสื่อม เสื่อมเด็ดขาด

พอเสื่อมแล้ว “อ้าว นิพพานเสื่อมได้อย่างไร” ถ้าคนมีสตินะ “เอ๊ะ นิพพานเสื่อมได้อย่างไร นี่ก็ไม่ใช่นะสิ” ไม่ต้องบอกหรือว่าเป็นโศคาบัน มันบอกนิพพานเลยละ เพราะว่าพอมันว่างปั๊บมันว่านิพพานหมด แล้วพอมันนิพพานนะ แล้วมันจะตอกย้ำไปว่ากิเลสมันฉลาดมาก มันจะอ้างมรรคอ้างผลไป พอมันว่างปั๊บ มันจะบอกเลย

อย่างเช่นเราทำความสงบ เราใช้ปัญญารอบหนึ่งคือเราใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาเปรียบเทียบ ทางวิชาการมันก็บอกว่านั้นเป็นโศคาบัน สกิทาคา อนาคา คือว่ามันจะบอกว่าเรามีขั้นมีตอน กิเลสมันจะหลอกเราเอง ว่าเรามีขั้นมีตอนอย่างนั้นๆ

ขั้นตอนคือ เหมือนกับมันใช้กำลังหนหนึ่ง การใช้กำลังคูสิเราสร้างบ้าน สิ่งที่เราเอามา วัสดุก่อสร้างเราเอามันจะมากมายขนาดไหน มันจะใช้มากขนาดไหน แต่เราแบกหินมาแค่ปุงกี ๒ ปุงกี ก็ว่าปุงกีหนึ่งก็สร้างบ้านเสร็จหลังหนึ่ง มันคิดอย่างนั้นนะ ก็ปุงกีหนึ่งก็พอมันใช้ปัญญารอบหนึ่งมันก็โศคาบัน ใจ ก็บ้านหลังหนึ่ง

พอหาบทราขมา ๒ ปุงกี มันก็บอกว่านี้เป็นสกิทาคาใจ กิเลสมันจะอ้างอย่างนี้ พออ้างอย่างนี้ปั๊บ มันก็หลงตัวเองว่านี้คือนิพพาน แล้วพอนิพพานออกมาแล้วพ้อออกมาข้างนอกแล้วมันเสื่อม เราจะอ้างว่านิพพานเราต้องมีเหตุผลรองรับของผู้ที่อ้าง ผู้ที่อ้างก็คือกิเลสมันอ้าง พอกิเลสอ้างว่ามันใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ปัญญาใคร่ครวญรอบหนึ่ง มันก็แค่สมาธิแต่มันก็อ้างว่านี้คือโศคาบัน

ผู้ปฏิบัติเป็นอย่างนี้หมดใจ ผู้ปฏิบัติเพราะอะไร เพราะเราอ่านทางวิชาการใช้ไหม ถ้าปัญญารอบอย่างนี้ปั๊บมันจะเป็นโศคาบัน แล้วเราก็ทำของเรา มันก็เหมือนกับวงรอบ

หนึ่งเพราะเราใช้ปัญญาของเรา แต่ปัญญาอย่างนี้มันเป็นปัญญาก็อบปี้ไป ปัญญาที่เราใคร่ควรดูตามสังขารของพระพุทธเจ้า แต่มันยังไม่เกิดเป็นของเรา

เหมือนเราเป็นลูกจ้างไง เขาเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างใช้ไหม เราเป็นคนงาน เราทำได้หมด แต่เป็นของเราไหม มันเป็นผู้รับเหมาก่อสร้างใช้ไหม เราทำงานในความรับผิดชอบของบริษัทนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เราไปคิด คิธรรมะในทางพระพุทธเจ้าไง แล้วก็อ้างว่าเป็นโศดาบันกัน ที่บอกว่ามันจะอ้างนิพพาน มันอ้างแน่ๆ มันอ้างแน่ๆ นี่ไงทีนี้พอเราสัมผัสพอมันเสื่อม อ้าว นิพพานทำไมมันเสื่อม ถ้าคนมีสติแล้วเอาอันนี้มาเทียบ

เวลาพระพุทธเจ้าบอกโศดาบัน สกิทาคามันเป็นอย่างไรร เราก็เทียบของเราว่าถ้าอารมณ์เป็นอย่างนี้ ความรู้สึกเราเป็นอย่างนี้มันจะเป็นอย่างนั้นได้ไหม ถ้ามันสัมผัสแล้วเป็นอย่างนั้น อะอันนี้ไม่ใช่ มันต้องไม่ใช่แล้ว พอไม่ใช่ปั๊บ เหตุใดถึงไม่ใช่ มันก็ย้อนกลับเข้ามาหา พอมันเข้ามาที่สมาธิ ถ้าเข้าใจว่าเป็นนิพพาน พอมันเสื่อมมันจะเป็นอย่างนั้น

แล้วพอมันใช้ปัญญาเข้าไป มันจะมีความแตกต่าง แล้วยิ่งถ้าใช้บ่อยครั้งเข้าถึงที่สุดแล้วถ้ามันเป็นโศดาบันมันขาดแล้วนะ อันนี้มันจะเป็นเครื่องประกอบกับใจว่ามันเคยเจอสภาวะแบบนี้ สภาวะขณะจิตใจ ขณะจิตนะถ้าคนไม่เคยเป็นพูดอย่างไรก็ไม่เข้าใจหรอก แต่ถ้าพอคนเข้าใจตั้งแต่ขั้นโศดาบันปั๊บ เพราะมันเห็นการเปลี่ยนแปลง เห็นการเปลี่ยนแปลงจากปุถุชน เป็นพระโศดาบัน การเปลี่ยนแปลงขณะจิตที่มันเป็น นี่ขณะจิตอันแรกมันมีอย่างนี้ใช้ไหม

ถ้าสกิทา อนาคต หรือพระอรหันต์มันต้องลึกซึ้ง ละเอียด และกว้างขวางกว่า เพราะมันได้สมบัติที่มากกว่า มันเป็นที่มหัศจรรย์กว่า ถ้ามันเป็นอย่างนี้อีกมันต้องไม่ใช่ มันต้องเหนือกว่านั้น แล้วพอปฏิบัติไปแล้วมันเป็นอย่างนั้นจริงๆ เพราะในพระไตรปิฎกเห็นไหม พระโศดาบัน สมาธิ ปัญญา ๒๕% พระสกิทา ๕๐% พระอนาคตา ๗๕% พระอรหันต์ ๑๐๐% สมาธิจิตนะ ๑๐๐%

แล้วก็ย้อนกลับมาในมุตโตทัยที่หลวงปู่มั่นบอกว่าธรรมสถิตในหัวใจของใคร
 สถิตในหัวใจของปุถุชน ธรรมะพระพุทธเจ้าสะอาดแต่หัวใจเราสกปรก ด้วยความ
 สกปรกนั้นธรรมะนั้นสะอาดมันเป็นไปได้ ถ้าสถิตในใจของพระโศดาบัน สะอาด
 ขึ้นมาหน่อยหนึ่ง สถิตในใจของพระสภิกา สถิตในใจของพระอนาคา ถ้าสถิตในใจของ
 พระอรหันต์นั้นธรรมะล้วนๆ ธรรมะที่ไม่มีกิเลสเจือปนเลย

ทีนี้มันความเปลี่ยนแปลงอย่างนี้ พอมันขึ้นมา มันจะเข้าใจขณะจิต ขณะที่จิตมัน
 เปลี่ยน ฉะนั้น สิ่งที่ครูบาอาจารย์ท่านทดสอบกันคุณกันก็ตรงนี้ ตรงที่ว่า ฮ้าว ๑ ว่ามา ๒
 ๓ ๔ ถ้าพูดถูกนะแล้วถ้าคนเป็นมันต้องพูดถูกหมด แต่ถ้าเราไม่เป็นนะ เราว่าเราถูก เรา
 พูดถูก แต่คนเป็นนะรู้ รู้เลยว่ามันเป็นอย่างไร

ฉะนั้นถ้าอย่างนี้แล้ว จะบอกว่าอย่าไปตื่นตื่น อย่าไปตื่นตื่นกับความรับรู้อะไร
 ทั้งสิ้น ตั้งสติไว้ และเผชิญกับความจริงตลอด ปัจจุบันธรรม เผชิญกับมันแล้วใคร่ครวญ
 มันด้วยสติ แล้วไม่ต้องตกใจไม่ต้องคาดหมายไม่ต้องหวังผล อย่าหวังผลมากนัก ถ้าหวัง
 ผลนะค้นหาซ่อนค้นหา

ถ้าพูดไปถึงการปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านจะพูดบ่อย เวลาปฏิบัตินี้เหมือนคนที่โง่
 ที่สุดเลย แต่ฉลาดนะแต่ต้องโง่ที่สุด ถ้าเราฉลาดปิ๊งกิเลสมันจะซ่อนเข้ามาเลย คน โง่ที่สุด
 หมายถึงว่าโลกนี้ไม่มี สรรพสิ่งนี้ไม่มี มีเรากับกิเลสเท่านั้นที่ปะทะกัน โง่หมายถึงว่าเป็น
 อย่างนี้คืออย่าไปฉลาดรับรู้เรื่องของคนอื่นเขาหมด อย่าไป ขณะเราที่ศึกษาเราอ่านตำรา
 พระพุทธเจ้าว่าอย่างนี้ พระสารีบุตรว่าอย่างนั้น นี้รู้ไปหมดเลย แต่ถ้ามาปฏิบัตินะ ไปรู้
 อย่างนี้เสร็จเลย

โง่ที่สุดหมายถึงว่าสิ่งที่รับรู้มาของครูบาอาจารย์หรือของใครวางของท่านไว้ แล้ว
 จะมีของเรา! ของเรา! ของเรากับของกิเลสที่มันปะทะกันเท่านั้น โง่ที่สุดคืออย่างนี้คือ
 ความประสบการณ์ของเรา ประสบการณ์ที่เป็นปะทะกับกิเลส ตรงนั้นนะ ตรงนี้เท่านั้น
 หน้าที่เรามีแค่นี้เท่านั้น ฉะนั้นสิ่งใดๆ วางไว้ เพียงแต่เวลาออกมาหรือเดินจงกรมจะ
 เปรียบเทียบได้ เขาเรียกอุบาย

ตำราของครูบาอาจารย์มันจะเป็นจุดประเด็นให้เรา เป็นประเด็นให้เราใช้ปัญญา
 ฉะนั้นสิ่งที่เห็น สิ่งที่รับรู้ มันเป็นอย่างนี้จริงๆ มันเป็น มันเพราะอะไร เพราะว่าเริ่มต้น

เห็นไหม เราบอกเริ่มต้นนับหนึ่งจากจิตของเรา เริ่มต้นนับหนึ่งกับเรา เริ่มต้นเริ่มจากเราที่ จิตมันมีกิเลส ฉะนั้นพอมีกิเลส เพราะเราเกิดมามีวิชา มันต้องเป็นอย่างนี้ มันต้องเข้าไปชำระล้างกัน

เหมือนซื้อผักมาเลย เราไปซื้อผักมาทำอาหาร เอามาอันดับแรกซื้อผักมาแล้วทำ อย่างไม่ก่อน ล้างไข่ไหม ใครซื้อผักมาจะกินเลย ก็ต้องล้างก่อนไข่ไหม จิตก็เหมือนกัน เริ่มต้นของมันเลย ทำความสะอาดของจิตก่อน ทำสมาธิก่อน เริ่มต้นเลยซื้อผักมาต้องล้าง ก่อนแล้วมาทำความสะอาดมันต้องมาสับมาล้างมาสับมาอย่าจะทำอะไรกิน

นี่ก็เหมือนกัน เริ่มต้นของจิต จิตมีวิชาจะเป็นอย่างนี้ก่อนเลย จะมีรู้มีเห็นมี อะไรต่างๆ ไป จะบอกว่าไม่มีไม่ได้ เพียงแต่มีแล้ว ปล่อยวางๆ ปล่อยวางๆ ปล่อยวาง หมด สติตั้งกับความจริง แล้วประสบการณ์เข้ามา ทำตรงเข้ามา ถูกต้องแล้วไม่ต้องไป ตกใจ จริงหรือปลอมไม่ต้องไปตกใจตอนนี้ เพราะว่าจริงหรือปลอมก็คิดว่าถ้าเป็นความ จริงเราจะได้มรรคผลนิพพานเลย

ถ้าปลอมเราจะตกไปหากิเลสเลย มันก็ไม่ใช่ เพราะจิตมีหนึ่งเดียว จริงหรือปลอม คือแ่งมุมที่มันเล่นกับเรานี้แหละ กิเลสมันเล่นกับเรา ถ้ามันเป็นธรรมะที่เราทำสมาธิ สมาธิกับสติ นั่นคือตัวจิตจริงๆ หมดเลย แต่ถ้ากิเลสมันมีกำลังกว่า มันพลิกแพลง ปลอมหมดเลย

ปลอมจริง เหยี่ยงนะพลิกหัวหรือก้อยเท่านั้นเอง จิตมีอันเดียวคือเหยี่ยง มันพลิก หัวเราชนะ มันพลิกก้อยเราก็ถอย แล้วก็สู้นมันพลิกมันกลับให้ได้ พลิกมันกลับมันก็เป็น หัวอัดมันเข้าไปอีก ถ้ากำลังมันอ่อนมันก็พลิกก้อยเล่นเราอีก อันเดียวแล้วอันไหนจริงอัน ไหนปลอม แต่เวลาคุยกัน เวลาศึกษาเห็นไหม เวลาถ้ามันปลอมมันจริง หมายถึงผล ใจผล ที่มันเป็น

คำว่าปลอมคือกิเลสมันสร้างภาพ คำว่าปลอมกิเลสมันสร้างภาพ มันสร้างขึ้นมา หมดเพราะ มันมีลูกศิษย์มาเล่าให้ฟังนะ สมัยเขาอยู่กับหลวงปู่ดุลย์ หลวงปู่ดุลย์สอนให้ดู จิต ดูจิตเสร็จแล้วก็ไปหาหลวงปู่ดุลย์ ก็ว่าเห็นจิตใจ หลวงปู่ดุลย์บอกไม่ใช่ อาการของจิต อาการของจิต ใ้อ้เราก็ไปดูเฉยๆ ดูแบบเซน มีลูกศิษย์เล่าให้ฟังอยู่จะไปหาหลวงปู่ดุลย์ บ่อย

ไปหาหลวงปู่คุณย์ศิริธไฟไป ไปถึงสุรินทร์ ไปถึงก็ขึ้นไปรายงานเลย “อาจารย์ครับ อย่างนั้นอย่างนี้ครับ นี่จิต” หลวงปู่คุณย์บอกไม่ใช่! ไม่ใช่! เพราะเรามันเป็นเปลือก สัมผัส มันเข้าไม่ถึงเนื้อ ไม่ใช่ ไม่ใช่ ใจเรากำลัง แล้วทำไมถึงไม่ใช่? เราก็คือเราคูจิตมันก็ว่า คุมจิตได้หมดแล้ว ท่านก็บอกว่าไม่ใช่ ไม่ใช่ คือไม่เข้าถึงตัวจิต

ใจจิตของหลวงปู่คุณย์นะ แต่ถ้าสำหรับพวกเราอย่างเราอย่างหลวงตาอย่างเรา เราจะบอกว่าปัญญาอบรมสมาธิคือคุณๆ มันเหมือนกับเรา สัมเราไปจับไว้เฉยๆ แล้วเมื่อไรมันจะทะลุเข้าไปถึงเนื้อสัมผัส มันยากหน่อยหนึ่ง แต่ถ้าเราปอกเปลือกมันง่ายกว่า

การปัญญาอบรมสมาธิคือปอกเปลือกสัมผัส คือใช้ความคิดหาเหตุหาผลใช้ไหม เอ็งคิดทำไม คิดแล้วมีความทุกข์ไหม ความคิดอย่างนี้คิดซ้ำคิดซาก คิดแล้วมันก็น้ำตาไหล ก็คิดอยู่ไง นี่ใจปอกเปลือก ปอกเปลือกคือปัญญาอบรมสมาธิ

แต่ของหลวงปู่คุณย์เราก็คงคิดว่าท่านเป็นอย่างนี้แหละ แต่ท่านไม่ใช่คิดว่าปอกเปลือก ท่านใช้ว่าจิต แต่เราถึงตีความว่าการดูของหลวงปู่คุณย์คือดูแบบบริหารจัดการ ไม่ใช่ดูเพ่ง แต่ถ้าคนมันเข้าใจผิด มันพิจารณา คำว่าดูคือเพ่ง เพ่งคืออกสมิ

แต่ถ้าเราอย่างเช่นอย่างนี้เรามีญาติเห็นใหม่เขาสั่งให้ดูแลญาติเราจะนั่งดูมันเฉยๆ หรือ คำว่าเขาฝากให้เราดู เราต้องให้สตาจมันใช้ไหม เราก็ต้องดูแลมันใช้ไหม เฮ้ย ฝากให้ดูหลานคนหนึ่งนะ เออถูกต้องอยู่ นี่ มันอดตายก็ยังนั่งดูอยู่เลย มันไม่ใช่ ให้ดูหลานด้วยนะ มันไม่มีสตาจก็ให้สตาจมันใช้ มันไม่มีจะกินก็ดูแลมันหน่อย เขาให้ดูอย่างนี้

คำว่าดู จิตมันใช้ว่าดูเหมือนกันแต่ดูด้วยวิธีการอย่างไร ดูแบบเราดูแบบผู้ใหญ่ ดูแลเด็กเห็นใหม่ เราดูแลมัน เรารักษา มัน เราฝึกฝนเขาให้เป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา แต่ถ้าเราไม่อย่างนั้นนะ ถ้าดูเฉยๆ ดูเพ่งนะ เสร็จ! เสร็จเลย! มันตีความหมายกันอย่างนี้มันตีกันไม่ถูก เพราะมีลูกศิษย์ไปหาหลวงปู่คุณย์ ท่านพูดอยู่ ไม่ใช่! ไม่ใช่! ไม่ใช่คือมันยังไม่เข้าถึงตัวจิต

ถ้าเข้าถึงตัวจิตเห็นใหม่ จิตแล้วพอที่หลวงปู่ฝากไว้ “จิตเห็นอาการของจิต” ท่านพูดอย่างนี้ หลวงปู่คุณย์นะ “จิตเห็นอาการของจิต” ท่านไม่ได้บอกว่าดูเฉยๆ หรือ แต่เริ่มต้นท่านดู

การดูของท่านคือให้ทำสมาธิ แต่พอถึงสมาธิวิปัสสนาท่านบอกว่า “จิตเห็นอาการของจิต แล้ววิปัสสนามัน วิปัสสนามัน” ท่านพูดอย่างนี้เลยนะ วิปัสสนามัน เราเชื่อ เราเชื่อถึงคนที่ทำงานเป็น เราเชื่อถึงพระอรหันต์บุคคลที่ท่านผ่านขึ้นตอนมา มันต้องมีขั้นของสมาธิมีขั้นของปัญญา ทุกคนเคยผ่านงานมาต้องทำงานถูกต้องหมด

เพียงแต่คำพูดเราพูดออกไปสอนเขา เขาตีความถูกต้องความผิดใจ ใจถูกศิษย์มันตีความกันผิด พอตีความกันผิดแล้วมันไปยึดมั่นความรู้ของมัน มันเลยสอนกันผิดๆ ไปไง โดยนโยบายท่านคำพูดอันเดียวกันแต่เราขยายความไม่ได้ใจ ก็เราไม่สามารถเอาคำพูดนั้นมาขยายความได้ว่าความหมายมันแค่นั้น คือความหมายของท่านนะกว้างขวาง แต่ความหมายของเราเราลดหดให้มันเหลือแค่นี้แค่นี้ที่ผ่านไปก็ได้ ก็เหมือนตอนนี้นี้ เหมือนกับที่ว่า เวลาเราพูด เห็นไหมที่พระพุทธเจ้าบอกว่ากรรมฐาน ๔๐ ห้อง แต่พระบอกว่าของผู้อื่นผิดหมด ของกูถูกคนเดียว อย่างนี้ ๔๐ ห้องคือ ๔๐ ช่องทาง

คือไฮเวย์มี ๔๐ ช่องทางมันปฏิเสธหมดเลยนะ เหลือเส้นทางเดียว มันเป็นไปได้ไม่ได้หรอก เพราะว่าถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นนะ ท่านจะเข้าใจถึงจิตนิสัยของคน แม้แต่เรา อารมณ์เรามันยังแปรปรวนทุกวันเลย แล้วอารมณ์เราเดี๋ยวก็ดีเดี๋ยวก็ชั่วเดี๋ยวก็ร้ายเดี๋ยวก็ร่อยแปดแล้ว คนต่างๆ ไปละ

คำว่า ๔๐ วิธีการก็หมายถึงว่าใครจะมีนิสัยอย่างไรมันเปิดกว้างใจ แล้วเราจะไปปิดให้เหลืออยู่ช่องเดียวมันถูกไหม นี่ใจความหมายของครูบาอาจารย์ท่านกว้างนะ ท่านเปิดให้เรามีช่องทางออกทั้งหมด โดยท่านบอกว่าดูจิตๆ ดูจิตหรือรู้จิต ให้รู้จักจิตรู้จักจิต แล้วจิตเห็นอาการของจิต จิตถึงได้วิปัสสนา หลวงปู่คุณูปคุณูปอย่างนี้

หลวงปู่คุณูปคุณูปของท่าน แต่ความเข้าใจของเราว่าท่านพูดอย่างนี้แล้วเราก็ตีความอย่างนี้แล้วเราก็สอนอย่างนี้ แล้วถ้าเป็นอย่างนี้เราเห็นด้วย ถูกต้อง เพราะมันเป็นสมณะและวิปัสสนา คุให้สงบคือสมณะ การใคร่ครวญนั่นคือวิปัสสนา

แล้วถ้าพูดถึงแบบหลวงปู่ชาเห็นไหม ในสมณะก็มีวิปัสสนาในวิปัสสนาก็มีสมณะก็ใช่ก็ใช่ เพราะอย่างเช่นเรา เราทำสมาธิเราดูจิตกัน แล้วจิตไม่สงบสักทีเราก็ใช้ปัญญาคิดใจ นี่ในสมณะมีวิปัสสนาคือใช้ปัญญาไป ใช้ปัญญาอบรมสมาธิก็มีวิปัสสนา ใน

วิปัสสนาเห็นใหม่ เราทำวิปัสสนาเราใช้ปัญญาถ้าเราไม่มีกำลัง เราก็กลับมาที่พุทโธเห็นใหม่

ในวิปัสสนามันก็ต้องมีสมาธิด้วย มันต้องมีอยู่เพียงแต่ของเราเริ่มต้นมันยังทำอะไรกำลังมันไม่พอเราก็ทำสมาธิกันก่อนทำพื้นฐานกันก่อน พอขึ้นไปแล้วมันจะรู้จักหวะของมันเอง ว่าสมณะวิปัสสนามันจะก้าวเดินไปพร้อมกัน คน ๒ ขาซ้ายขวาต้องเดินไปพร้อมกัน ถ้าจะพุดอย่างนั้นก็ถูก

แต่เริ่มต้นถ้าไม่วางพื้นฐาน มันจะมั่วกันไปไง ว่าอย่างนี้เป็นปัญญา ปัญญาคือฆ่ากิเลส แล้วมันก็เลยทิ้งฐาน ทิ้งสมาธิ พอทิ้งสมาธิมันเป็นไปได้ เหมือนคน คนง่อย เปลี้ยเสียว คนที่ไม่มีกำลังให้มันแบกของหนักเป็นไปได้ แล้วแบกของหนักนะ อริยทรัพย์ อริยภูมิ มันของหนัก คุณทำบุญนะอย่างทางโลกว่านะสร้างโบสถ์คนเดียวไม่ได้นะ บุญเยอะะเดียวจะตาย

ในวิปัสสนามันยิ่งกว่าสร้างโบสถ์นะมึง ถ้าไม่มีกำลังมันตายหมดนะ แต่ไม่ใช่เราไม่เชื่อสักอย่างหนึ่ง ไอ้ที่ว่าสร้างโบสถ์คนเดียวไม่ได้หรือจะเป็นจะตายเราไม่เชื่อเลยนะ ไม่เคยเชื่อเลย เพราะอะไร เพราะเวลามันภาวนามันยิ่งกว่านั้น บุญกุศลมันยิ่งกว่านั้นนะ เพียงแต่มันเป็น โภหารของเขานะ

โยม : ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เป็นอายตนะ จิตด้วยหรือเปล่าครับ?

หลวงพ่ : ถ้าถามอย่างนี้ คำถามผิด ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ เป็นอายตนะจิตด้วยเปล่าเปรียบเทียบได้เลย ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ของเรานี้เป็นอายตนะเพราะเรามีจิตใช้ใหม่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ของซากศพนั้นเป็นอายตนะใหม่

โยม : คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย มันมารวมกันอยู่ที่จิต

หลวงพ่ : ใช่

โยม : ทีนี้มันก็ต้องรู้ว่ามันเป็นอายตนะ

หลวงพ่ : เดียวก่อนมันเป็นอันหนึ่ง เพราะอะไร ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ เห็นใหม่ มันต้องมีใจเพราะอะไรรู้ใหม่ คำว่าอายตนะ จะบอกว่าอายตนะมันมี ๖ ใช่ไหม

อายตนะมี ๖๒ มี ๑๘ อายตนะเวทนาเห็นใหม่ เวทนามี ๓ เวทนา ๖ เวทนา ๑๘ นี่เป็นเวลา
เราศึกษากัน เราศึกษากันแบบว่าศึกษากันเฉพาะตรงนี้ไงว่าอายตนะมี ๖ อายตนะ
ภายนอก อายตนะภายใน

โยม : คือผมถามตรงนี้ว่า อย่างท่านอาจารย์เทศน์เมื่อกี้บอกว่า ได้ยินเสียงอยู่แล้ว
ได้ยิน รู้ชัด ก็ลองฟังดู (เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่ : ไซ้ ไซ้ อายตนะ ๕ นี่นะมันรวมลงที่ใจ แล้วเราหลับตาหมด ใจมันก็รู้ที่อยู่
ใจจริงๆ มันคิดได้ ถ้าใจมันคิดไม่ได้นะ เวลาจิตเป็นสมาธิ ทุกคนบอกสมาธิคิดไม่ได้ แต่
จริงๆ สมาธิคิดได้ คิดในสมาธิคือรำพึง ถ้าสมาธิคิดไม่ได้นะ เป็นสมาธิอยู่ นี้กว่าเห็นกาย
รำพึงให้เห็นกายมันเห็นได้อย่างไร

ที่นี้เวลาพูดกันด้วยหยาบๆ ความคิดทำให้ทำเป็นสมาธิไม่ได้ สมาธิคิดไม่ได้ แต่
จริงๆ สมาธิคิดได้แต่ต้องมันเป็นปัญญาอีกขั้นหนึ่ง

ปัญญาในสมาธิมันเป็นปัญญาอีกขั้นหนึ่งนะ ที่นี้ถ้าจะมาพูดจะมาเขียนเป็นทาง
วิชาการ เกียงกันตายเลย มันเกียงกันตายใจมรรคหยาบมรรคละเอียดใจ

ที่นี้คำว่าอายตนะต้องจิตด้วยไหม ไซ้ เรามองรูปแต่เราไม่ได้คิด ตานี้เห็นรูปแต่ไม่
รู้จักรูป เคยเป็นอย่างนี้กันบ้างไหม แล้วได้ยินเสียงแต่ไม่รู้เสียงอะไร เพราะได้ยินเสียงอยู่
แต่จิตมันคิดเรื่องอื่น ตาหูจมูกลิ้นกายรับรู้ข้อมูลแล้วต้องส่งข้อมูลเข้าไปที่ใจ ถ้าใจมัน
รับรู้อายตนะใช้งานได้ปกติ ถ้าใจไม่รับรู้ได้ยินสักแต่ว่า

โยม : คือว่าวันนั้นฟังท่านอาจารย์เทศน์ที่ว่า บอกว่า... (เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่ : ไซ้

โยม : ทั้งนี้สิ่งที่รับรู้มีไหม...(เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่ : ไม่ จิตไปรับรู้ รับรู้ ไอ้การเข้าผีเข้าทรง เขาเรียกว่า จิตมันซ้อนกันไง เรามี
จิตอยู่เรามีความรู้สึกอยู่ มันมีนะ มีคน เด็กมันตายไปแล้ว เด็กมันตายไปแล้ว แล้วกระสือ
มันเข้าทับใจ โบราณมีนะเมื่อก่อนโบราณมี พ่อแม่เขาเล่าให้เราฟังเอง เขาบอกแปลก
ญาติเขานี้แหละ

กลางวันจะไม่มากินข้าวมันจะนอนชมเลยนะ พอกลางคืนมัน โอ้โฮ ของมีอะไร มันกินหมดเลย แล้วมันก็ไปนอนอยู่อย่างนั้น กระสือ เด็กคนนี่ตายแล้วแต่มันเข้ามาทับ ฉะนั้นพอเสร็จแล้วนะ โบราณเขาเชื่อกันเรื่องนี้ เขาเลยไปเอาหมอกุณไสยมาเอาออก

พอเอาออกปั๊บนะ ศพนี่เน่าหมดแล้ว แต่ขณะที่จิตมันอยู่นะ ยังเคลื่อนไหว ยังกิน ข้าวได้อยู่ อันนี้กระสือเข้า แต่คำที่ว่าเวลาประทับทรงเห็นใหม่ เวลาประทับทรงนะ เวลาที่เขาเข้าเข้าทรงนะ มันซ้อนกันไง เหมือนเรานี้เป็นเจ้าของบ้าน เราเป็นเจ้าของบ้าน เรารักษาเราเอง แต่ใจเราอ่อนแอไง เขาขอมายืมใช้ร่างเรา เหมือนกับ เหมือนอย่างที่พูด เมื่อกี้ที่ว่าจิตไม่มี ๒ ดวง อย่างนี้มันเหมือนกับ ๒ ดวง

ถ้ามันประทับทรง ประทับทรงจริงๆ นะ แต่ประทับไปประทับมาเราเป็น อุปาทานละ เรามีอาชีพเป็นคนทรงเจ้า แยกมาทุกวันเลย มาถึงก็ประทับทรงประทับทรง เลย แล้วบางที มา แยกมามันประทับไม่เข้าทำไง เราก็คือต้องทรงกูเองไง มันไม่มีหรือผี คนไหนจะว่างมาเรียกให้มันใช้ตลอดเวลาไม่มีหรือ

ทีนี้จะบอกว่าถ้ามันประทับทรงอย่างที่ว่าที่มันเข้า มันเข้าแล้วที่เวลามันแสดงออก ใจ แล้วเวลาเขาให้ออกมันก็ออกได้เห็นใหม่ พอมันออกไปแล้วคนนั้นยังอยู่เห็นหรือ เปล่า มันซ้อนกันนะ เวลาเราไปขอจันทร์ ๕ กั้นนะ ที่ว่าต้องไปขอจันทร์ ๕ มันเพราะจิตเรา อ่อนแอ

อย่างนี้นะมันจะเข้าผลของวิญญู จิตมีอยู่เยอะเยอะไปหมดเลย แล้วอยากเกิด แล้ว ไม่มีทางที่จะเกิดได้ เพราะมันไม่มีบุญกุศล ทีนี้ไม่มีบุญกุศลเขาก็หิวก็อดอยาก ถึงเวลา ประทับทรงเราเพราะอะไรรู้ไหม คุณเวลาเข้าทรงกินไก่ที่ ๕ ตัว ๑๐ ตัว กินเหล้าที่ ๑๐ ขวด ๒๐ ขวด หิวมากนะ

ไอ้คนที่ว่านะเราอยู่ในเหตุการณ์ พออาจารย์ไท อยู่ที่อาจารย์ไทเขาถูก “เฮ้ย มีง ชื่อไอ้แดงนี่หว่า มีงเป็นความชังอยู่สุรินทร์ ไหนว่ามีงเป็นสมเด็จโต” มันพูดอย่างนี้นะ มันพูดอย่างไรรู้ไหม “ไอ้ย ถ้าอาจารย์รู้จักผม ผมก็จะไปแล้ว แต่! แต่ขอเหล่าขวดหนึ่ง ขอไก่ตัวหนึ่ง” ต้องเอาให้มันนะ แหม มันกินใหญ่เลย กินเสร็จแล้วมันก็ไป พอมันไป แล้วก็ออกจากร่างไปเลย

ถึงอย่างนี้ไสยศาสตร์ สิ่งที่เป็นความลึกลับซับซ้อนเรื่องจิตที่มันซ้อนกันอยู่ มันเยอะเยอะไปหมดเลย แต่ แต่เรื่องอย่างนี้นะมันไม่ใช่เรื่องการชำระกิเลสใจ มันมีอยู่จริงๆ พวกไสยศาสตร์พวกจิตวิญญาณ มันทับซ้อนกันอยู่ แต่ศาสนาเราตรงนี้ ทำไมพระพุทธเจ้าเทศน์สอนเทวดา อินทร์ พรหม ให้สิ้นกิเลสได้ล่ะ

จิตที่ไม่มีร่าง เทวดาฟุ้งเทศน์พระพุทธเจ้ายังเป็นพระอรหันต์ได้ แต่มันก็ต้องเป็นบารมีของพระพุทธเจ้าใช่ไหม อย่างบารมีของครูบาอาจารย์เราหลวงปู่มั่นเห็นไหม เทวดามาฟุ้งเทศน์ตลอด

ทีนี้พูดอย่างนี้คำว่าอายตนะ อายตนะมัน พระพุทธเจ้ากับพระปัจเจกพุทธเจ้าพระปัจเจกพุทธเจ้าก็รู้อย่างนี้ รู้หมด แต่ไม่ได้บัญญัติมาเป็นศัพท์ที่เรามาคุยกันว่าอายตนะชั้น ๕ แต่พระพุทธเจ้าบัญญัติ บัญญัติหมายถึงว่าพระพุทธเจ้าเข้าใจเรื่องโครงสร้างของร่างกายเราหมด

เรื่องโครงสร้างของร่างกายกับจิตใจที่มันซ้อนกันอยู่ ทีนี้ท่านอธิบายออกไปทางวิชาการ ให้เป็นการศึกษา ศึกษาให้เข้าใจ ศึกษามาแล้วมันต้องปฏิบัติให้เห็นจริงด้วย และอายตนะอย่างที่พูดเพราะคำพูดอย่างนี้ถ้าศึกษาอย่างนี้ ในพระไตรปิฎกมี

พระนี่นะ ศึกษาแล้วยังไม่รอบรู้ เข้าก็ออกบิณฑบาตไปเจอพวกเดียรถีย์ไง แล้วไปพูดกับเดียรถีย์ เดียรถีย์เขาไม่เชื่อเรื่องนี้ เวทนา ๒ เวทนานี้ พอกลับมา พระพุทธเจ้าบอกโมฆะบุรุษ ถ้าไม่รู้อย่าไปเถียงกับเขาเสียหน้าไง ทีนี้คำว่าอายตนะ ถ้ามันเราเข้าใจใช่ไหม แต่ไปพูดกับพวกเดียรถีย์ อายตนะภายนอก ๖ อายตนะภายใน ๖

อายตนะภายในอย่างที่ว่าถ้ามีใจ ใจรับรู้ไง หู จมูก ลิ้น กาย ใจ อายตนะภายนอกก็เรื่องของความสัมผัส จากลิ้น หู สัมผัส แต่จิตมันไม่มีมันสัมผัสได้ อายตนะภายนอก อายตนะภายใน ใจอย่างนี้ต้องไปชนกับอภิธรรม อภิธรรมจะบอกเลย อย่างนั้นๆ ทีนี้จะบอกว่าของอย่างนี้ทางทฤษฎีพระพุทธเจ้าบัญญัติไว้เยอะมาก แล้วเราไปพูดจุดใดจุดหนึ่ง ล้มเลย

โยม : (เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงปู่ : จริง

โยม :   อายุตนะ ๕

หลวงพ่ :   ใช่

โยม :   ใจมันกลัว ตัวรู้ ใจของพระอรหันต์อย่างนี้รู้ได้เลย อย่างผีเข้า อย่างนี้รู้ได้
อย่างไร โดยไม่ต้องใช้ คา หู จมูก ลิ้น กาย....(เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่ :   ใช่ พุคถึงประสาเราจะบอกถ้าคนรู้จริง มันก็เหมือนกับพวกหมอ รู้จริง
เรื่องโรคภัยไข้เจ็บมันจะรู้ได้หมด แต่สำหรับเราไม่ใช่หมอ เราก็จามา เรารู้ได้เป็นบาง
โรค ใช่ไหม ทีนี้เราจะเทียบกับอายุตนะนี้ไง ถ้าเรายึดแต่อายุตนะภายนอกใช่ไหม
อายุตนะต้องมี ๖ มันก็จริง จริง แต่มันมีชั้นละเอียดกว่านี้ไปอีกไง มันมี ๑๖ มันมี ๘ มี ๑๖
มี ๒๔ มีร้อยแปดเลย

                  ทีนี้มีร้อยแปด มันกระบวนการของจิตที่มันทำงานไง ทีนี้ถ้าเราไปพูดอันใด
อันหนึ่งลือกลายตัว ไอ้คนที่สังเกตได้คนที่ท้าวณาไม่เป็นมันเป็นอย่างนี้ไง มันเป็นอย่างนี้
พอพูดถึงสูตร ตายตัว ถึงสูตร พอเขาขยับปั๊บผิตละ แต่ถ้าพูดเป็นความจริงนะ อ้าวสูตร
ใช่ ข้างนอกข้างในละ ขยายความได้ คือมันจะเกี่ยวเนื่องกันไป มันจะหยาบละเอียดกัน
ไปมันจะไม่ขัดแย้งกัน มันจะรู้เรื่องไปเรื่อยๆ อธิบายได้ถูกแล้วเราจะไม่ติดขัด

โยม :   (เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่ :   ใช่ ใช่ ใช่ มันมี มันมีอะไรนะ มีผลโต้กลับมีสวน มีแบบว่ามีทั้งขาขึ้นและ
ขาต้องใจ คิด เวลามันรองรับ รองรับภพ รองรับถึง อย่างเช่น อย่างเช่นพวกเรา เราปฏิบัติ
ศีล ๕ เป็นพระโสดาบันได้แล้ว พอแล้ว ศีลรองรับพอแล้ว ปุถุชนเป็นพระโสดาบันได้

                  แต่นี้มีแนวกลับ แนวกลับหมายถึงว่าถ้าเป็นพระละ เป็นพระนะ เป็นพระมีศีล
๒๒๓) ฉะนั้นพระถ้าปฏิบัติแล้วพระต้องมีทางกว้างขวางสะดวกกว่า จริงไหม เพราะศีล
ถ้าศีลเราน้อยการระวังมันน้อยกว่า คือจะบอกว่าโอกาสที่มันจะปฏิบัติได้ง่ายได้ยากไป
แต่ถ้าพูดถึงผลมันนะ ผลของมันนะ ใช่

                  ทีนี้ถ้าพูดถึงมันประสาเราโอกาสที่เรามีมันกว้างขวางกว่า มันต้องดีกว่าคนที่
โอกาสน้อยกว่าเป็นธรรมดา ฉะนั้น ไอ้อย่างที่ว่าเป็นพระอรหันต์แล้วต้องมันเป็นบังเอิญ

ที่พระพาหิยะที่โดนควายวิดตายมันเป็นบุญเป็นกรรมของเขา ในปัจจุบันมีพระอรหันต์
นะ พระสุทโธทนะที่เป็นฆราวาส แล้วอย่างของเรา อย่างของเราจะเป็นฆราวาสใหม่
เห็นไหมแม่ชีแก้ว แม่ชีแก้วเป็นพระอรหันต์เด็ดขาด

โยม : สัม เปลือกส้ม สติคือตัวไหน (เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่ : เยอะแยะ พระอรหันต์กับปุถุชน สัมกับเปลือกส้มมันเป็นอาการของ เขา
เรียกอะไรนะ กิริยาคือกิริยาของจิต การทำงานของมัน การทำงานกระบวนการของ
ความคิดที่เวลาเราจะพูดกับพวกนักวิทยาศาสตร์ นักวิทยาศาสตร์บอกว่า ความคิดหรือสิ่ง
ต่างๆ เกิดจากสมอง เพราะอะไร เพราะเขาพวกหมอเขาใช้เขารักษาคน ใช้ใช้ใหม่

สมองข้างซ้ายควบคุมประสาทข้างขวา สมองข้างขวาควบคุมประสาทข้างซ้าย
การตอบสนองของร่างกายใช้ใหม่ จีพจรมันจะจับเห็นไหม คนเป็นคนตาย เขายังศึกษา
เข้าไปยังมันใจใหญ่เลยว่าทุกอย่างกระบวนการควบคุมมันต้องอยู่ที่สมอง

ที่นี้ปฏิบัติไป ถ้าเป็นสมองแล้วปฏิบัติไปแล้วถ้าสมองมันตายล่ะ พวกเจ้าหญิง
นิทรालะ พวกที่นิทรานอนอยู่นั้นมันตายหรือยัง ที่นี้พอถ้าอย่างนั้นปั๊พอประสาทเรา
มันก็กลับมาที่จิตแล้ว ถ้ากลับมาที่จิต จิตมันทำงานอย่างไร นี่กระบวนการของมันใช้
ใหม่ กระบวนการของมันที่ถ้าเป็นปัญญาวิมุตติมันจะเห็นกระบวนการของมัน

เห็นกระบวนการของมันแล้วแยกแยะกระบวนการของมัน พอแยกแยะขึ้นมามัน
ก็เหมือนเราซักเสื้อผ้า เสื้อผ้ามันสกปรกใช้ใหม่ ถ้าเราไปซักเสื้อผ้าแล้วผ้าสะอาดขึ้นมา

พระอรหันต์ ภารา หเว ปญจกฺขนฺธา ชั้นที่สะอาด ความคิดของพระอรหันต์
สะอาด เพราะความคิดไม่มีวิชาไม่มีมารมันจะสกปรกได้อย่างไร แต่ความคิดของเรา
ที่เสื้อผ้าที่สกปรก สกปรกออกจากความคิด ความคิดคือความคิดที่มันออกมาเป็นชั้น
ธมาร นี่ชั้นธมารไง พอชั้นธมารมันสกปรกมาจากไหน สกปรกมาจากวิชา สกปรก
จากวิชาใช้ใหม่ ที่นี้คำถามจะตอบว่าสติอยู่ที่ไหน

ที่นี้ไ้ที่ว่าสัม-เปลือกส้ม มันเป็นรูปธรรมที่จะเห็นว่าจิตมันมีเป็นอย่างนี้ไง
ความคิดของเราที่เราละเอียดยๆ มันเป็นความคิดมันต้องมีที่มาที่ไป ที่นี้ที่มาที่ไปของ

ความคิดมันก็เกิดจากตัวจิต ตัวจิตไม่ใช่ความคิด นอนหลับอยู่หรือไม่ได้คิดอะไรเลยจิตมันอยู่ไหน เวลาจิตขึ้นมาทำไมมีความคิดขึ้นมา

ทีนี้พอเราพอกความคิดทำให้คนบริหารจัดการต้องแบกต้องเบียดต้องใช้ความคิดหมด นี่การบริหารจัดการทางโลกต้องใช้ความคิดหมด นี่เราจะบริหารจัดการเรื่องกิเลสแล้วไม่ใช่ความคิดจะใช้อะไร นี่ความคิด ความคิดโดยธรรมชาติมันบริหารจัดการทางโลกได้ แต่มันบริหารจัดการกิเลสไม่ได้

เพราะ! เพราะกิเลสเป็นคนคิด เพราะกิเลสเป็นคนคิดมันจะให้บริหารมันไหม มันจะให้จัดการมันไหม เราถึงต้องทำความสงบเข้ามาก่อนไง เพื่อไม่ให้กิเลสมีกำลังที่จะเป็นเจ้าของความคิด มันถึงต้องตั้งสติเห็นใหม่

สติไม่ใช่ทั้งสัม ไม่ใช่ทั้งเปลือกสัม สติก็เป็นสติใจ จิตก็เป็นจิตใจ ชั้นรัก็ชั้นชั้นรัใจ ทีนี้สติสติมันเป็นมรรคเห็นใหม่ มหาสติ สติเห็นใหม่ มรรค ๘ มีสติ ทีนี้สติเราเกิดขึ้นมาโดยธรรมชาติปุณฺณมีสติ ถ้าไม่มีสติเป็นคนบ้า แต่เป็นสติเป็นสมาธิของปุณฺณ ทีนี้พอตั้งสติขึ้น สติมหาสติ สติไม่ใช่จิตมันเกิดจากจิต สติเป็นการระลึก

เราตั้งใจขึ้นมาทีสติ ทุกคนตั้งใจ พอตั้งใจอยู่พักๆ หนึ่ง ไม่คิดเรื่องอื่น ความตั้งใจก็น้อยลง สติเกิดจากการระลึกรู้คือตั้งใจขึ้นมา นี่ใจธรรมะที่มันมา ธรรมะจะมีมันมาจากสังขารพระพุทฺธเจ้า แต่มันยังไม่มีในเรา ไม่มีในเรา

ถ้าสติของพระอรหันต์ โดยความสามัญสำนึกเราขยับตัวเราต้องรู้สึกตัวใช้ไหม จิตมันเป็นธรรมชาติ แล้วเวลามันจะคิดออกไปมันต้องขยับตัว จริงไหม ถ้าไม่ขยับตัวมันจะเสวยอารมณ์ได้อย่างไร มันจะส่งพลังงานนี้ออกไปที่ความคิดได้อย่างไร

ความคิดมันไม่มีฐานไม่มีตัวคิดมันจะคิดได้อย่างไร พอขยับตัวสติมันพร้อม ฉะนั้นพระอรหันต์ถึงสติเป็นอัตโนมัติใจ สติ หลวงตาพูดอย่างนี้ ท่านบอกเห็นใหม่ ดูร่างกายสิ เดินไปจะหกล้มก็กราบนะ ท่านพูด ร่างกายนี้จะหกล้มก็กราบนะ แต่ใจไม่เป็น ใจไม่เป็น ใจสว่างใส สติพร้อมใจ สติความรู้สึกพร้อมกันหมดเลย

แต่ร่างกายมันจะหกล้มก็มกราบมันไปไม่ไหว เพราะมันเสื่อมสภาพ ร่างกายคนมันเสื่อมสภาพเป็นธรรมดา แต่ธรรมชาติไม่เป็นอย่างนั้น แต่มันอาศัยร่างกายนี้อยู่มันแสดงออกไม่ได้ เพราะว่าเครื่องแสดงเครื่องที่จะใช้มันไม่ไหว มันไปไม่ได้

เวลาท่านมาฉันเสร็จ เขาต้องพุงขึ้นไปนั่งบนรถนะ พอนั่งบนรถกอล์ฟนะนั่งยิ้มคือไม่ได้ใช้ร่างกายแล้ว หัวใจมันผ่องใสใจ สังกะสีได้เวลาจะกลับเราดูทีวีทุกวัน เวลาจะส่งเข้ากลับกุฎี ต้องพุงขึ้นไปนั่งบนรถนะ ไปไม่ได้เลยนะพอนั่งบนเบาะบีบ ยิ้มเป็นเลย เพราะมันไม่ได้ใช้ร่างกายแล้ว หัวใจนี้สุดยอด แต่ร่างกายมันไปไม่ได้ เวลาขึ้นรถกอล์ฟแล้วเห็นไหม ยิ้มแจ่มเลย แต่เวลาเดินเดินไม่ได้นะ ต้องพุงที่ ๔-๕ คนนะ มันคนละเรื่องกัน

นี่มันถึง ถ้ามันสติมันพร้อมหมด แต่ท่านบอกว่าท่านเปลอ ท่านนั้น เปลอสังขาร ความคิดความปรุงความแต่งไม่ใช่จิต ไม่ใช่ธรรมชาติ ตัวธรรมชาติไม่เคยเปลอ แต่มันไม่ออกทำงาน ท่านจะบอกว่า ดึงมันก็ไม่ออก ถ้ามันไม่ทำงานก็ตัวสติจะความจริงมันอยู่ของมัน นิพพานอยู่มีความสุขจะออกไปทำไม

แต่! แต่หน้าที่เพราะว่าญาติโยมเขามา จะต้องให้พรเขา โดยประเพณีก็ต้องออกไปให้พร มันออกไปนี่ไงมันเปลอตรงนี้ไง ความคิด มันต้องไปอาศัย ท่านบอกเลยว่า เวลาจะคิดเหมือนแบกหามท่อนซุงความคิด ความคิด ชั้น ๕ ไม่ใช่จิต

เวลาเราแบกหามมันจะหนักมาก เวลาจะคิดนี่เหมือนเราต้องไปแบกหามซุงขึ้นมาแล้วเอ็งไปหามันไหม ทีนี้บางทีมันก็ไม่อยากไปมันเปลอ ใจไหม ก็จับผิดจับถูกใจ ห้ามท่อนผิดใจ ก็เลยให้พรผิดใจ เขาว่าพระอรหันต์ แต่มันต้องสัจจะมันต้องใคร่ครวญเข้ามาณะ

ทำตรงนั้นเข้ามาแล้วมันจะเห็นพระโศดาบันจะรู้ได้ระดับไหน สกิทารู้ได้ระดับไหน อนาคารู้ได้ระดับไหน พระอรหันต์รู้ได้ระดับไหน ถ้ายังไม่เป็นพระอรหันต์นะ พุดเรื่องจิตผิดหมด มันพุดได้แค่พระอนาคา อนาคาละชั้น ๕ ชั้นอย่างละเอียดแต่ตัวจิตผ่องใสมันยังไม่รู้จักและมันยังละไม่ได้

เวลาหลวงตาไปพูดกับหลวงปู่บัว “อ้าว ว่ามา ๑ ๒ ๓ อ้าว ว่ามาสิ” “จบแล้ว” “ว่ามา ว่ามา” มันไปไม่ถึงที่สุด ถ้าถึงที่สุดแล้วมันจะรู้ตรงนี้ รู้ รู้ที่ว่าจิต ตัวธรรมชาติ ตัวนิพพานมันเป็นอย่างไร แล้วนิพพานมีไม่มีนะ

โธ่ เวลาเป็นนะสมมุติว่าไม่มีเลยนะ เฮ้ย ไม่มี แล้วไม่มีใครพูด แล้วรู้ได้ยังไง ไหนว่านิพพานไม่มี แล้วพวกมึงว่าไม่มี ก็มึงว่าไม่มีแล้วมึงนั่งอยู่ที่นี่แล้วมึงว่าไม่มีได้อย่างไร อ้าว แล้วถ้ามึงมีแล้วทำไมมึงไม่ไปยุ่งกับเขา อ้าว ก็ยุ่งไม่ได้เพราะมันไม่ใช่ นี่ถึงบอกว่าใช่ เวลาพอบอกพระอรหันต์นี้ สติเป็นอัตโนมัตติ ตอนฝึกนี้สติต้องสร้างขึ้นมาก

คำว่าอัตโนมัตติหมายถึงตัวมันเอง มโนสังขเจตนาหาร มโนวิญญาณปิ นิพพินตะติ มโนสัมผัสเสปิ นิพพินตะติ เพราะมันทั้งมโนมาแล้วมันทั้งภพเข้ามาแล้ว มันทั้งตัวใจเข้ามาแล้ว อาสเวหิ จิตตานิ วิมูจิสฺสูติ ตัวจิตเป็นตัวนิพพานไปแล้ว ตัวจิตตัวมโม ถ้ามโนตัวใจ ได้ทำลายตัวมันเองแล้ว มันไม่มีอะไรแล้ว

โยม : (เสียงไม่ชัดเจน)

หลวงพ่ : คำว่าถ้าพูดอย่างนี้ละ ถ้าตอบทางวิชาการผิด เพราะสติเป็นสมมุติ ใช่ สติเป็นสมมุติ เปล่า เราจะบอกว่ามันผิดตรงนี้ไง มันตอบผิด ถ้าตอบผิดทางวิชาการมันผิดตรงนี้ ถ้าสติเป็นสมมุติ สิ่งที่สมมุติมันจะเข้าไปอยู่ในนิพพานได้อย่างไร สิ่งที่เป็นสมมุติจะเข้าไปอยู่ในวิมุตติได้อย่างไร ถ้ามีสมมุติเข้าไปอยู่ในวิมุตติมันก็ไม่ใช่นิพพานนะสิ

โยม : เพราะว่ามันวิชาการส่วนมาก...เขาพูดอยู่ว่า

หลวงพ่ : ใช่

โยม : อ่า อย่างสมมุติว่า พระอรหันต์ต้องไม่อยาก เขาบอกไม่อยากทุกอย่างเลย

หลวงพ่ : ใช่

โยม : ไม่ใช่ๆ ....ไม่อยากท่านอาจารย์ ใช้ความอยากจะนิพพาน ก็เป็นกิเลสตัวหนึ่ง ไม่ใช่ มันคนละเรื่องกันเลย มันเป็นเรื่องของค็อกเตอร์อะไรก็ไม่รู้

หลวงพ่ : ผิดหมด คำว่าผิดหมด เราถึงบอกว่าเรื่องนี้เนะ มันเรื่องของมูมมอง เพราะเราขย้อนกลับไปตั้งแต่เขาแปลบาลีกันเลย หรือใครที่บอกว่าในสังคมไทย แปลบาลีผิดมากี่เลยผิดแบบตกกระไดพลอยโจน เช่น คำว่าอากาศ อะไรรนะ ดิน น้ำ ลม ไฟ ไซ้ใหม่

คำว่าอากาศ คำว่าอากาศไม่ใช่อากาศ ดินน้ำลมไฟ ลมคือลม อากาศ คืออวกาศ นี้พอดีคำอากาศว่าผิด เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะในธาตุ ๖ ธาตุ ๔ แล้วยังธาตุ ๖ ธาตุ ๖ มันมีธาตุรู้กับอากาศธาตุ อากาศธาตุคืออากาศในโพรงกระดูก

ทางนักวิชาการเขาบอกว่าเถรวาทในสังคมไทยตีความหมายผิด พอผิดปั๊บ สอนกันมาผิดๆ สังคมก็ยึดผิดมาแล้ว ก็จึงมากลับอีกไม่ได้ ก็เลยตีว่า ดิน น้ำ ลม ไฟ ลมคืออากาศ ออกซิเจนเขาไม่ถือว่าอากาศ อากาศเขาถือว่าอวกาศ

โยม : เป็นความว่าง

หลวงพ่ : ไซ้ เพราะมันตีความผิด แล้วยุ่เราจะขย้อนกลับมาตรงนี้ไง ทางนักวิชาการตรงนี้เขาบอกว่าทางวิชาการที่เขาศึกษากันละเอียดแล้วนะ เขาจะรู้ว่าศัพท์ที่ใช้ในสังคมเถรวาทมันบัญญัติมาผิด คือแปลมาผิด แต่ศึกษามาจนสังคมยอมรับกันไปแล้ว แต่นี้คำว่าอยากนี้ไง คำว่าอยากนี้โดยตามสามัญสำนึกนี้อยากนี้คือค้นหา ทุกคนว่าผิดหมด

ที่นี้หลวงตาท่านบอกอยากเป็นมรรค เราถึงมองตรงนี้ไง มองว่าหลวงตาท่านใช้ชีวิตท่านทั้งชีวิตเลยต่อต้านคำนี้ จนเดี๋ยวนี้ทางวิชาการเขาบอกว่าอยากที่เป็นกามฉันท์ ความพอใจ ความพอใจ เมื่อก่อนเขาก็ถือว่าเป็นความอยาก เขาบอกกามฉันท์นี้ไม่ใช่อยากมันเป็นมรรค ทางนักวิชาการเขาเริ่มจะวิเคราะห์ เริ่มจะมีการโน้มน้าเพียงมา

โน้มน้าเพียงว่าถ้าอยากทั้งหมดเป็นกิเลสทั้งหมด ไม่ใช่! อยากในต้นหากความทะยานอยาก อยากนั่นคือกิเลส อยาก อยากพ้นทุกข้ออยากจะไปนิพพานไม่ใช่กิเลส เป็นมรรคเป็นเป้าหมาย ถ้าไม่มีเป้าหมายอย่างนั้น อย่างที่เราพูดตอนเช้า ยุทธศาสตร์ ถ้าไม่มียุทธศาสตร์ไม่มีเป้าหมาย

บารมี ๑๐ ทศ อธิฐานบารมี พระโพธิสัตว์จะเกิดได้อย่างไร พระโพธิสัตว์เกิดได้อย่างไร พระโพธิสัตว์ต้องตั้งเป้าหมายไซ้ใหม่ แล้ว ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขย ต้องมีความอยากนำใหม่ ไม่มีไม่ได้ไซ้ใหม่ แล้วมันเป็นผลโดยตรงไหน

นี่ตรงที่เราอยู่ เราอยู่เพราะอะไร เพราะคำพูดของหลวงตา อยากที่เป็นมรรคเมื่อก่อนฟังใหม่ๆ ชัดหูนะ สังคมไทยฟังแล้วแปร่งๆ เพราะอะไร เพราะสังคมไทยตีความกันมาว่า อยากเป็นกิเลส แต่เพราะไม่มีใครรู้จริงใจ เพราะต่างคนสังคมตาบอดกันหมด พอสังคมตาบอดกันหมด สังคมก็เชื่อตามๆ กันมานี้เป็นพุทธพจน์นะห้ามเถียง มันจะเป็นกรรม เป็นพุทธพจน์ แล้วก็ตีความกัน อ่างพระพุทธรเจ้าใจ บีบคอให้พวกมันเชื่อ แล้วก็เชื่อตามๆ กันมา

แต่พอมีผู้รู้จริงขึ้นมา เพราะเราฟังหลวงตาพูดบ่อย หลวงตาท่านพูดถึงหลวงปู่มั่นว่าหลวงปู่มั่นท่านจะเอาแต่พระ ถ้าโยมมาท่านจะเทศน์เป็นครั้งคราว อย่างเทศน์ที่วัดเจดีย์หลวงเห็นใหม่ เทศน์เป็นงานเป็นการท่านก็เทศน์อยู่ แต่เวลาอยู่วัด เวลามีญาติโยมมา หลวงปู่มั่นบอกว่าให้หลวงตาเป็นคนรับแขกนะ

เวลาโยมมานะท่านบอกว่ามารับเถอะ มันประสาเราเนมองในแง่มุมของพระอรหันต์ มองในแง่มุมของธรรมะ โทษนะ พวกนี้จะรู้ได้อย่างไร พวกนี้มาเอาอะไรกัน ก็มาวิ่งเล่นไป พวกนี้มาก็มาวิ่งเล่นวัดสนุกๆ เท่านั้นละ ไปพูดธรรมะอะไรกัน มันเสียเวลาคนพูด ท่านก็ลูกหนี ท่านลูกหนีเลยนะ เพราะมันประสาเราเน่โลกจะรู้ได้อย่างไร โลกจะเข้าใจอะไรกัน

ฉะนั้นพอโยมมา ถ้าโยมมาถามท่านนะท่านลูกหนีเลย แล้วพูดกับหลวงตา หลวงตาเล่าให้ฟังเอง บอกมหาจัดการชะ เพราะมหาวิมุติมหาใจ คุยกับโยมเข้าใจง่าย มหาจัดการเลย ท่านลูกหนีเลยนะ

แล้วเวลาหลวงปู่ขาว มาใหม่ๆ เรายึดคตินี้ พูดให้พวกนี้ฟังบ่อยๆ หลวงปู่ขาวพูดเอง เพราะหลวงปู่ขาวพอธวัชเข้ามา อยู่ที่ถ้ำกลองเพล ท่านจะหนีขึ้นไปบนเขาเลย พอธวัชกลับแล้วท่านถึงลงมา เข้าไปถามว่าทำไมหลวงปู่ทำอย่างนั้นละ ให้มันมาสักสองแสนคนนะ สอนมันสองแสนคน มันจะรู้สัก ๒ คนใหม่ สองแสนคนสอนไปเลยนะ เทศน์ไปเลยทุกวันๆ สองแสนคนจะรู้ได้สัก ๒ คนใหม่

จะบอกว่าคนที่ผ่านวิกฤติ คนที่ภาวนามานันอยากจริงๆ นะ มันสุดฤทธิ์สุดเดชพวกเราเลยละ แล้วอย่างพวกเราพอศึกษาแล้วใช้ใหม่ ทุกคนพออยากได้อยากเป็นใช้ใหม่ ก็

คิดแบบทำงานแบบบริษัทนะ สร้างบริษัททำมาหากินนี่ไง ยังมีโอกาสได้รวยนะ ปฏิบัติ
นี่มันยากกว่านั้นหลายเท่า หลายเท่า ถ้าคนปฏิบัติแล้วมันจะรู้ตรงนั้น

นี่ย้อนกลับมาตรงนี่ไง ตรงที่หลวงปู่มัน ชีวิตท่านทั้งชีวิตเลยท่านเอาพระ แล้วเรา
เห็น เราเห็นท่านคิดของท่านนะ คือนโยบายของท่าน ท่านจะเอาพระ เอาพระ เอาพระ
แล้วจริงๆ แล้ว เราไปศึกษาประวัติของท่านนะ ท่านโดนไล่ โดนบังคับ โดนอะไรเพราะ
มันไม่มีใครเลย

อย่างที่หลวงตาท่านพูดท่านจะไม่พูดเรื่องนี้เลยนะ เรื่องแล้วแล้วกันไป ใครจะทำ
อย่างไรท่านจะพูดแต่เรื่องธรรมะ ใครทำอะไรแล้วแล้วกันไปท่านไม่ยุ่งเลย เพราะท่านทำ
ของท่านอย่างนั้นอย่างเดียวเลย แล้วผลออกมาคือว่าลูกศิษย์ท่านเป็นพระอรหันต์เยอะ
มาก

เพราะท่านเอาเวลามาปลุกปั้นกับพระตลอด ปลุกปั้นกับคนที่มันมุ่งมั่นมันมา มัน
จะเอาจริงเอาจังของมันมา แล้วท่านก็มีของต้อนรับมุ่งมั่นกับมัน เอากับมัน ได้มา ๒๐-
๓๐ องค์พระอรหันต์ แล้วก็มาเผยแผ่กัน มันเป็นหลักเป็นเกณฑ์ขึ้นมา

แล้วต่อมานี้ก็มาหลวงตา หลวงตาใหม่ๆ นะ โธ่ โยมนี้ไล่ ออก! ไล่ ออก! ไล่ ออก!
ไล่ ออก! โยมนี้เข้าไม่คิดเลย เมื่อก่อนอยู่บ้านตาใครเดินตามหลังไม่ได้เด็ดขาด ท่านไป
ไหนนี่ โอ้โฮ จะไม่มีใครเข้าไปใกล้ได้เลย อยู่คนเดียวตลอด แล้วพอมาร้างไทยช่วยไทย

เราพูดกับพวกโยมบ่อย พูดกับพระด้วยกันนะ พระที่คุ้นเคยกันนะ

เฮ้ย มึงเชื่อไหมว่าท่านจะทำอย่างนี้? คือชีวิตเมื่อก่อนท่านไม่เป็นอย่างนี้เลย

มึงเชื่อไหมว่าหลวงตาจะเป็นอย่างนี้?

แต่ทีนี้ถ้าพูดถึงถ้าคิดแบบท่านนะ ท่านก็ทำเพื่อพระมาเยอะแล้ว ถึงเวลาแล้ว ก็ถึง
เวลาของโลก นี่ท่านออกมาโลกเยอะมาก นี่พูดถึงเวลาที่ว่าจิต สติ พวกสติกับจิตอะไรนี้
มัน ถ้ารู้แล้วมันเป็นอีกอย่างหนึ่ง มันรู้ได้ยากเราถึงพูดไง เราฝากพระไป พูดถึงที่ว่า
อาจารย์สุดใจ ที่ท่านพูดธรรมบทในวิทยุ

อาหารของมนุษย์คือกวางิการอาหาร อาหารคำข้าว วิญญาณาหาร อาหารของ เทวดา แล้วผัสสาหาร เป็นอาหารของพรหม มโนสัญเจตนาหาร ก็อาหารของมนุษย์นี้แหละ คือเจตนา พุคกันง่าย ๆ คือเขาไม่กล้าฟังชงว่า มโนสัญเจตนาหาร เพราะคำว่าอาหารนะ มนุษย์สัตว์โลกมันต้องมีอาหารกิน ไม่มีอาหารกินนี่นะ

ในพระไตรปิฎกนะ พระพุทธเจ้าบอกว่าเราเคยเกิดเป็นเทวดากินอาหารอย่างนี้ เกิดเป็นมนุษย์กินอาหารอย่างนี้ เกิดเป็นสัตว์กินอาหารอย่างนี้ คนเรามันต้องมีอาหารสืบท่อชีวิต ไม่มีอาหารสืบท่อชีวิต ชีวิตจะอยู่ไม่ได้ นี่โลก โลกนี้เขาจะใช้สิ่งที่เป็นอาหารสืบท่อชีวิต ชีวิตนี้สัมพันธ์กันมา

นี่พระอรหันต์จะสืบท่อเข้ามาในวัฏฏะ สืบท่อเข้ามาในโลก มาในสังคม มโนสัญเจตนาหารใจ มโนวิญญาณปิ นิพพิณฑติ มโนสมุสเสปิ นิพพิณฑติ มโน มโนปุถุชนสัมผัสพระอรหันต์ไม่ได้ แต่คนที่สัมผัสพระอรหันต์คือจิตที่เข้าสมาธิ จิตที่เข้าสมาธิคือมโนคือตัวจิต แต่พระอรหันต์มันทำลายมโนไปแล้วทำลายตัวจิตไปแล้ว

ถ้าเป็นนิพพานมันจะสืบท่อกับสมาธินี้ไม่ได้ สืบท่อกับปุถุชนไม่ได้ ปุถุชนจิตเป็นสมาธิใช่ไหม จิตเราเป็นหนึ่งใช่ไหม จิตเป็นมโน จิตเราคือตัวจิต แล้วพระอรหันต์ไม่มี เพราะตัวจิตนี้ตัวภพ ที่นี้จะสืบท่อเข้ามาเห็นไหม มโนสัญเจตนาหาร ก็ตัวมโน ตัวใจ สืบท่อกัน

คำว่าอาหาร อาหารคือคำข้าว ของกินใช่ไหม มโนสัญเจตนาหาร มโนไม่มีใช่ไหม เข้ามาชั่วคราวใช่ไหม เข้ามามโนสัญเจตนาหารมันก็เข้ามาถึงตัวมโนของเราได้ ถ้าไม่เข้ามามโนสัญเจตนาหารเอาอะไรมาสื่อความหมายกับผู้รู้ แต่เขาไม่กล้าฟังชง เวลาเขาพูดออกวิฑูเราฟังเราแปลกๆ อยู่

เราบอก อืม นี่ไงถ้าไม่รู้จริงมันไม่กล้ายัน มันไม่กล้ายันตามความเป็นจริง ฉะนั้นอย่างที่ว่า มันมีในตัวของมัน ที่ว่าสติ สติของพระอรหันต์นะ มันเป็นอัตโนมัตติ คำว่าอัตโนมัตติของมันคือว่ามันขยับมันรู้มันเอง โดยธรรมชาติโดยสามัญสำนึกคนขยับตัวต้องรู้ ต้องมีความรู้สึก จิตขยับมันต้องมีสติมาพร้อม

ฉะนั้นมันเป็นอัตโนมัติในอริยสัจ ในสัจจะความจริงอันนั้น แต่มันไม่ใช่อัตโนมัติ กับสมมุติ พระอรหันต์หลงในอะไร หลงในสมมุติบัญญัติ ถนนตัดใหม่ขึ้นมาพระอรหันต์ไม่รู้หรือ เดินไม่ถูกหรือ สมมุติ สมมุติบัญญัติ มันเป็น..

“หลง” คำว่าหลงหมายถึงว่า มันผิดพลาดได้ พระอรหันต์ไม่หลงในอะไร ไม่หลงในอริยสัจ

ฉะนั้นพระอรหันต์พูดผิดได้ พูดผิดพูดถูกได้ มันเป็นสมมุติ แต่ในตัวของท่านไม่หลง หลงไม่ได้ ในใจของท่านนะ

แต่เวลาออกมาที่สมมุตินี้ไง สื่อใจ เราเรียกต่างกัน เราเรียกอย่างหนึ่งเขาเรียกอย่างหนึ่ง อันเดียวกันแต่เรียกคนละชื่อ นี่สมมุติ หลงได้ เพราะมันสมมุติคนละสมมุติ ที่นี้คนมันไม่เข้าใจ คนไม่เข้าใจมันก็ต้องว่าอย่างนั้นกันไปหมด

เบื้อหรือยัง เบื้อแล้วไซ้ไหม อยากกลับบ้านเต็มที่แล้วสิ เอวัง